

That is rightly called
wasted time, which is spent
neither in the service of God,
nor for the good of our
neighbours.

—Antonio Guevara.

INDIAN
O P I N I O N

SECT. 11, 1947-1956
16 OCT-1956

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

An error does not become
truth by reason of multiplied
propagation, nor does truth
become error because nobody
sees it.

—Mahatma Gandhi.

No. 38 — Vol. LIV.
39

Friday, 12th October, 1956

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: SIX PENCE.

“AGGRESSION PURE AND SIMPLE”

—RAJAGOPALACHARI

INDIA'S elder statesman, Mr. C. Rajagopalachari, said in Madras on September 17 that the British Government's policy “to take over the Suez Canal with military and naval force is aggression pure and simple.” Speaking at a meeting on the latest developments in the Suez Canal crisis, Mr. Rajagopalachari said that the new western proposal of the Canal Users' Association was “a technical way of bringing the matter to a crisis.

The new threat, he said, was taking the world to “another brink of war.” This threat was directed not only against Egypt but against all neutral nations, including India. The United Kingdom, he said, was thinking of threatening them with nuclear war. Britain knew that Russia was against nuclear war. She also knew that India and other nations, friendly to Egypt, would realise the seriousness of nuclear war and would therefore get President Nasser to agree to some amicable settlement on the Suez issue.

“They want to disgrace President Nasser,” Mr. Rajagopalachari said. He

added it was a pity that those who pretend to be interested in the free navigation of the Canal were taking away pilots, while those who were not to be trusted in the operation of the Canal were working day and night to keep navigation going.

MOVING APPEAL BY CYPRIOT WOMEN TO WOMEN OF BRITAIN

“WE LOVE OUR CHILDREN . . . USE INFLUENCE TO STOP BLOODSHED”

London, Sept. 24.

CYPRIOT women yesterday made a moving appeal to the women of Britain to use their influence to end bloodshed and repression in Cyprus.

“We love our children, husbands and brothers and desire to live away from bloodshed, military measures, collective punishments, curfews and detention camps,” said the appeal which was signed by 6,000 women. “We don't hate the British people, only what is being done here on the British people's behalf.”

The appeal ended with an offer of a handshake with “all British wives, fiances, sisters and mothers,” and an appeal for united action to achieve the following.....

No more bloodshed in Cyprus; no more hangings; put an end to violence from

whatever quarter it may come; bring Archbishop Makarios and other deportees back; free all political detainees and abolish the emergency regulations.”

The appeal expresses the hope of Cypriot women that British women would reciprocate these wishes.

TORY MP SEES NASSER

M.R. WILLIAM YATES, Conservative MP for The Wrekin, arrived in Cairo from Karachi and had an hour's discussion with Colonel Nasser.

The whole situation would be solved by an international conference to revise the 1888 Convention, he said afterwards.

Egypt would grant all Canal user and the United Nations explicit guarantees

on rights of passage and tolls, and would submit to the United Nations accounts showing how much of the income went to Canal development and how much to the Egyptian Treasury.

He had also understood, he said, that an advisory board for the Egyptian company would be acceptable to Egypt.

Any complaints concerning such a new convention could, he thought be referred to the Security Council or the International Court.

Later Mr. Yates said that Britain's “ridiculous” reaction had made her a laughing stock from Suez to Singapore.

STUDENTS CONFERENCE

AN International Students' Conference in Kandy (Ceylon) has condemned opening of tribal universities in South Africa and proposed imposition of *apartheid* on universities in Capetown and Witwatersrand.

The conference, which concluded its session on September 23, was attended by students from more than 50 countries including India, the Soviet Union, China and East Europe.

It also discussed a paper on racial segregation in South Africa and commended the stand taken by the National Union of Students against imposition of *apartheid* on education.

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a **NEW INDIA PROTECTION POLICY**,
the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

**140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.**

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**

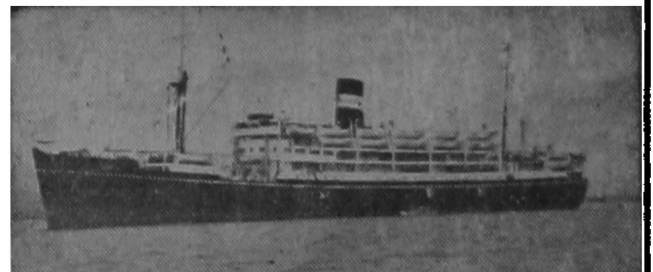
— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	<p>CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks. Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.</p> <p>CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair Also Leather 8/6 & 10/6 pair</p>
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	
<p>BLOUSES Printed Georgette and Homberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.</p>	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S. S. Karanja due 31st Oct. Sailing 5th Nov. 1956.
For Bombay via Karachi

S.S. Kampala due 29th Nov. Sailing 4th Dec. 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN;
Tel. Add. "KARAMAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 12TH OCTOBER, 1956

An Historic Gathering

THE conference which met at Bloemfontein last week-end made history. It was attended by leaders of opinion in every major field of activity in the African community. Outstanding personalities representing the professions, the Church, law, business, the working class, the Press, etc., met to express African reactions to the Tomlinson report and, in so doing, to pass judgment on apartheid in clear and authoritative terms.

This judgment had never been made before. Not because the need to make it had not been urgent. The African National Congress, which is at the head of the emancipation movement, long made it unmistakably clear that apartheid is a threat to the survival of the African people. It has taken nearly ten years for the African community as a whole to make up its united mind on precisely what apartheid means. For this reason the decision taken cannot under any circumstances be said to have been made in a hurry or as a result of incitement by so-called agitators. What the African people said about apartheid and the Tomlinson report was the considered verdict of a whole community after ten years' study of the whole apartheid philosophy.

Because of this no reasonable human being, both in this country and outside, should ever again be fooled by Chief Verwoerd's propaganda that more and more Africans are accepting apartheid. What the Great White Chief means by this is that oppression is becoming more and more ruthless in the face of determined and unbroken opposition to it.

And, precisely, what was the decision? It was that the Africans reject the Tomlinson report totally. The reasons were given fully in a considered statement we publish elsewhere in this issue and which took the finest and most distinguished minds in the African community three days to produce. Again, the men who drafted the rejection statement were not members of any one political or other groups. They were drawn from very many walks of life—one member of the committee is actually a distinguished personality in the Dutch Reformed Church.

The special conference did not stop merely at condemning apartheid and the Tomlinson report. They pointed out that the only hope for South Africa and all its peoples lies in a policy which fosters race co-operation based on acceptance of the people's interdependence. This was positive thinking at its best, designed not to set one race against another but to bring about better understanding. The special appeal to the Dutch

Reformed Church to re-examine its attitude on the race question should silence those who say the Africans are being mobilised by the English-speaking to line up against Afrikanerdom. On the one hand the Africans, by making this appeal, made it clear that they want and insist on their right to think independently on issues which affect them. Secondly, they made it known that they are not opposed to anybody because of race. If the Dutch Reformed Church is willing to examine its own premises there is no reason why the greatest stumbling block to race co-operation might not be removed.

In pursuance of this constructive approach the conference decided to appeal to all organisations to mobilise opinion in a united national front against the evil apartheid philosophy. The conference made it clear that this will not be a racial front. It will be a coming-together of all the peoples who believe apartheid is wicked. In its ranks Afrikaners and members of the Dutch Reformed Church will be accorded the same welcome as the African or any other group.

In these columns we have ourselves appealed without tiring for such a front as the only effective and decisive answer to apartheid. There are others, in every part of the country, who have felt for a long time too that such a front is the only way to bring apartheid toppling to its knees. But it would have been premature to organise such a front without the co-operation of the majority group. Now that the Africans themselves have decided on their own that it is time they joined in such a front every democrat should work for its being turned speedily into a living reality.

A note of warning must be sounded here. To create such a front will not be an easy thing; to make it work will be more difficult in the initial stages. The various peoples of our land have been brought up on suspicion. Political differences have become sharper under the impact of race oppression. The enemy will do all in his power to widen these differences. The first prerequisite, then, for the organisation of such a front must be the creation of an atmosphere of conciliation in which it will be possible for the various groups to approach each other with confidence. From this angle we commend the spirit shown by the Liberal Party of South Africa which has readily come forward when called upon by the ANC and freely contributed to efforts to improve relations between Black and White. We single out the Liberal Party because it was the fashion in the past to cast suspicion on its intentions. In spite of this the Party has forged ahead with its policy of seeking to strengthen genuine opponents of apartheid and genuine democrats. Nowhere was this policy more convincingly demonstrated than in the way the Party rallied to the call to lead discussions on the Tomlinson report in Natal.

Our own special appeal to all the peoples of South Africa is for the creation of an atmosphere in which mutual trust will be established. This is the first essential step towards a lasting and effective unity.

Unpardonable Hooliganism

ABOUT a fortnight ago the Sons of Young Africa convened a meeting to protest against the apartheid applied by the M. L. Sultan (Indian) Technical College against the African students who, after next year, will not be allowed admission to the college.

The public gathered in due course. Then something happened which must be viewed with all possible anxiety. Groups inside the movement started heckling and booing and making catcalls until blows were exchanged. In the end the meeting broke up without achieving the purpose for which it had been called.

The interesting thing is that the people who helped break up the meeting were neither the Security Police nor the Apartheiders. They were largely members of the Natal Indian Congress and a few belonged to the African National Congress; in other words they were groups from organisations which are bitterly opposed to the madness of apartheid and what the M. L. Sultan Technical College has done against the African community as a whole. We saw the remarkable spectacle of one oppressed group saying to another oppressed group: "You shut up! Don't protest against oppression. If you do we'll break up your meeting."

But to stop at this would be an oversimplification. In important essentials the NIC-ANC demonstration was in retaliation, among other things, for what the NEUM, of which SOYA is the junior wing, had done to guest speakers at the special public meeting convened at Dundee over a month ago. The NEUM called in hooligans and broke up the meeting. On the face of it the hooligans in the ANC and the NIC might have felt justified to pay back the NEUM in its own coin.

But that is not the democracy the Natal Indian Congress and the African National Congress are fighting for. The Non-European Unity Movement calls in the hooligans because it cannot face the challenging truths for which the Natal Indian Congress, the African National Congress and the Liberal Party stood at the Dundee meeting. The NEUM simply has no answer to the Group Areas legislation. They know that they have none. They know, further, that if the NIC, the ANC and the Liberal Party came together in a united front against the Group Areas, something positive would come of it. That something positive would, among other things, expose the NEUM for the group of demagogues that it is and eliminate it from the political scene. Against this background one can understand why the NEUM can resort to hooliganism where its logic fails. But that members of organisations led by men like Chief Luthuli and Dr. Naicker should sink to the levels of the NEUM is very hard to explain. The NIC and the ANC have the strength of numbers on their side; they have worked up a practical programme; they have got the co-operation of other groups and, all in all are making encouraging progress. Why should they undo their good work by sinking to the low levels where people think in terms of hooliganism? We appeal to Mr. Luthuli and Dr. Naicker, presidents respectively of the ANC and the NIC, to use their influence to ensure that such a thing never happens again—because it gives their organisations names which do not do anybody any good. What is more, these tactics destroy that spirit of conciliation we all need at the moment.

WORDS OF WISDOM

Even though you have ten thousand fields, you can eat but one measure of rice a day; even though your dwelling contains a thousand rooms, you can use but eight square feet of space a night.

—Old Chinese Proverb

Christian Leader Prays For A Prophet In South Africa

DR. A. W. BLAXALL, secretary of the Christian Council, told the National conference of African leaders in Bloemfontien recently that his prayer was that God should raise up a prophet to lead all the people of South Africa to a united country, in which all sections could live a full and free life.

Various blueprints for South Africa's future were being prepared. One of these is the Tomlinson report, another the Freedom Charter.

"To both groups I want to say, 'Take them away and think a little more. There is something good in them, but think a little more.'"

To the Architects of the Freedom Charter he wanted to say that the sketch was excellent, but the details

should be filled in.

To those who worshipped the Tomlinson Report, he wanted to say, boil it down to the cardinal points so that people could see how vitally it touched men on the principles of their lives.

"With all this, we Christian people ask ourselves, 'Is there no middle course?' I believe there is. But first we must look at our goal, which I believe is not the seven heavenly homes which is the pattern of ethnic grouping, but one united contented South Africa. We very often criticise one another but do we look at ourselves?"

He agreed that a multi-racial conference should be called but there should be no illusions about it. It would take much hard work. —Sapa.

Labels For Blood—"Shameful"

DR. G. H. ELLCOMBE, senior medical officer at the Duff Scott Memorial Native Hospital, Stilfontein, in the South African Medical Journal expresses his "amazement, shame and disgust" that the South African Medical and Dental Council should have "weakly fallen into line with the height of apartheid stupidity—the segregation of European and non-European blood."

He says, "The Government's proposals have already received worldwide publicity and the profession in this country can now expect the scorn of the whole civilised world for accepting this principle for which there is no scientific basis."

"During the last war, thousands of pints of blood were transfused

in the field and much of this blood came from the United States. Some of it was of Negro origin and was given to all races in the forces. And were any ill-effects ever noticed?"

Emergency

"Would members of the Council refuse non-European blood for their children in an emergency should it be the only blood available?"

Dr. Ellacombe appeals for reasons for the decision to be published in the Medical Journal.

He also urges the Council to reconsider their decision and to "reject this proposal with the contempt it deserve."—Sapa.

The Contemporary Press

Hitler's Germany Cited As Example For Afrikaners

THE Minister of Labour, Senator de Klerk, has made the significant remark that the Afrikaners must not reach the stage when he forgets how to work. The danger naturally is that, because non-White labour is available, he will be inclined to let the reins go.

Such a tendency holds a real danger for the nation. Relaxation can only lead to retrogression.

It has been said of Hitler that

he was able to wage the Second World War only because his subjects were hard working—that he had no special wealth of raw materials or money but that he could sustain that long war because of the diligence of the German.

That was his great strength and his great wealth.

It is in that sense that Senator de Klerk would like to see the Afrikaner growing rich.

From leading article in the 'Burger.'

"South Africa's Policy Of Apartheid—Unacceptable"

V—The Fatal Policy Of Apartheid

NOTHING unusual in South Africa. Neither was it something unknown to me. I knew it long ago. And yet I only really knew it when I experienced it on the second day.

I asked many Afrikaners whether it did not mean discrimination and whether they did not find it painful and detestable that I, a White parson, could not leave the station with my black colleague. What did they reply?

That they could well understand that I found the case painful but that was because I viewed the case in isolation. I should see and evaluate it against the background of the great problem of the relations between Whites and Blacks in South Africa. I should consider the larger context. There was no discrimination. That could only be the judgment of an outsider who was wrongly informed and who did not know the facts. I promised to do my best to come to know the larger context.

I asked my Black colleague the same question. Not at the outset. I wanted to know him better first. He was obviously a simple, sincere and convinced Christian. A man who felt no hatred for the Whites and who, when there was any danger of his being infected by hatred for the Whites, knew that he was called by Christ to fight and overcome his feelings of hatred.

When I told him how painful the moment on the station in Johannesburg was for me and asked him how he felt he replied: Oh, we have become accustomed to it, but of course we feel it as discrimination.

I could not brush this first experience aside as unimportant. I am still unable to undo it. I, a White parson, went to the left and my Black colleague went to the right. It had to be so. He could not accompany me to the left and I could not accompany him to the right because he was Black and I was White.

What is the why and the wherefore of apartheid?

One will indeed have to look for the background and the meaning of apartheid, look for the larger context.

South Africa is inhabited by more than 13 million people who

form no real unity. One can speak of the population of South Africa but the population is made up of five groups who differ so much that it is impossible to speak of a South African nation unless one single group is given the right to this name to the exclusion of the other group.

The first thing to be looked for is the background of the policy of apartheid. In this connection we must first of all mention the strong sense of vocation of the Afrikaners.

By

DS. J. J. BUSKES

(Continued from last week)

God sent them to South Africa and formed them into a nation. This nation was called by God to be the representatives of the White Christian civilisation in South Africa and to preach the gospel to the non-Whites. The Afrikaners can only obey this divine calling by maintaining themselves as a White and Christian nation. Mixing with the non-Whites would make them disloyal to this calling. Therefore they must live apart as a White nation.

The Council of Churches of the Federated Dutch Reformed Churches declared in 1949: "We believe and confess with our whole heart: (a) that the founding of a nation in 1652 was a gracious act of God to establish and extend His Kingdom in Southern Africa; (b) that the nation which was born on the 6th April 1652 was especially called to this task; (c) that this calling gives this nation the right to exist and to continue existing; (d) that the obedience to this calling will mean life to it and the disobedience death." In the meeting which made this declaration Dr. Viljoen said: "Through apartheid alone the knowledge of the Lord can survive and spread in our fatherland."

At great national gatherings it is emphatically proclaimed, according to Scholtz, that the task which God entrusted to the Afrikaner nation lies therein that the light of Christianity, which is

synonymous with White civilisation, be carried into the dark interior of Africa. The second background is the strong racial feeling.

Totius, the poet, the theological professor at the Potchefstroom University lectured at the "Peoples' Congress" in 1944 on the subject: 'The Racial Policy of the Afrikaners and Scripture.'

When asked to give one Bible text which proves that segregation is in accordance with the teaching of the Bible he replied that he had no single text but the whole Bible: at the Creation God acts as "Hamabdil," as "Differentiator." He does not want oneness but multiplicity; "The mass of created things do not therefore come into being all mixed up but each is separated into its own fold." That is what the word segregation means. God has made of one blood all nations of men. In the providence of God all the nations sprung from that one blood, therefore, not a heap of undifferentiated people. God commanded man to be fruitful and to multiply and to fill the earth. That means: trek and trek means the birth of nations, "Only when our father left the lowlands by the sea in the vicinity of Cape Town and trekked to the highlands of the interior of South Africa did we become a nation. What was then begun the Great Trek completed. By His command: "fill the earth" God set His approval on the birth of nations."

In his conceit man did not agree to this. The building of the Tower of Babel tells us the story. God again came as the "Differentiator." By the confusion of tongues God scattered mankind over the whole face of the earth. The watch-word of the builders of the Tower of Babel was: we shall not trek but stay together! Totius quotes Dr. A. Kuyper who says in his "Common Grace" that the Cape Boers would have withstood the will of God if they had not trekked.

Every nation is called by God and must therefore maintain itself as a nation. Nations and Kingdoms come into being according to the will of God. empires do not.

Totius then takes the Humanists to task who, with a view to

the equality of Whites and non-Whites, appeal to Colossians 3:11. Paul speaks of the new man which is renewed in knowledge after the image of him that created him, "where there is neither Greek nor Jew, circumcision nor uncircumcision, Barbarian, Scythian, bond nor free but Christ is all and in all." He who quotes this text for the sake of the idea of equality forgets that the Greek and the Jew, the Barbarian, the slave and the freeman all still exist. In Galatians 3:28 the same is said of man and woman. There is neither male nor female, for all are one in Christ. But in I Corinthians 12:2—16 Paul argues in favour of the difference between man and woman. The solution lies in the keyword: in Christ! The earthly differences remain but in Christ there is a spiritual unity.

In Africa, "our black part of the world," the most general barbarism has reached its highest triumph. Africa is a black morass. How much civilisation has been swallowed by Africa. The light has tried to infiltrate Africa from the north. It has always died. The same applies to Christianity. The way in which the gospel was preached to the Natives was wrong. They were bewildered and frightened off by the imposition of a strange world of ideas and a strange civilisation. The Natives differ from all other nations. That is as it should be. In them too the multiplicity of human expressions of life and the diversity of human forms of life are revealed. They represent a separate type of human nature. After the dark ages God brings something wonderful about in history. The Boer nation, a new type, resulting from a wonderful confluence of blood, knocks at the door.

The views of Totius are, according to ds. Brink who has great influence at the moment, the current views in the Afrikaans Churches. He who denies these views forgets that unity in Christ is a matter of faith and not a matter of visible demonstration. He misjudges the spiritual and eschatological character of the Kingdom of God.

To what extreme views the sense of vocation and racial feel-

ing can drive some Afrikaner is obvious from a paper which Prof. Strauss read at the Calvinistic Conference at Blomfontein in 1950 in which he advocates a Christian trusteeship on the basis of the Bible. Only in and through Christ is the Christian nation of the Afrikaners the guardian of the Africans. Therefore war must be waged on the un-Christian democracy. The demand for political equality is folly. He who makes such a demand has a different faith from the Calvinist. The leaders of the Resistance Movement of the Africans are revolutionary spirits who deny Christ and despise the omnipotence of God. Only a Christian can bear full political responsibility. But the Afrikaner who

has become a Christian has not yet come of age and can therefore not bear the responsibility of Christian civilisation: "He is unable to have a responsible say in the choice of those who should be in the office of government. He cannot speak for himself much less for the White, to say nothing of the White Christian." What should the Africans do then? "Although they are equal before God and equally damnable yet the White Christians are clothed with official authority over the African and therefore we are mutually unequal. Therefore the African must obey us. He must even bear our chastisement in the name of the Lord because it delivers him from the slavery of sin." (To be continued)

Africans from obtaining interdicts, this was thought to be going a little too far—at present.

Mr Roux's main contention was that "the country's Native policy" could be carried out if only European and non-European co-operated and no one challenged the comparatively few laws that would be necessary. Naturally, if we were a nation of serfs who did only and exactly what we were told, this thesis would be true. In fact, no laws would be necessary at all. Everything could be done by administrative order. Dr. Verwoerd's imperial paradise would be here and now.

But since South African people do, in fact, object to being ordered round and have their own distinct and often perverse views about what is good for them, the orders have to be made under laws which can, if necessary, be enforced. Here the trouble begins. Because the more drastically the law interferes with what people think are their rights and liberties, the more surely will they challenge its validity or find a way round it. So testing cases have to be fought, and loopholes have to be closed by amending laws and extending the restrictions.

At present, of course, the main burden of this new legislation has been directed against Africans. Mr. Roux said that these "so called oppressive laws have been placed on the Statute Book only for the protection of the Bantu and in accordance with his tribal customs." But Africans don't want this kind of "protection" nor do they wish to be forced back into the disrupting framework of tribalism from which they are emerging.

Therefore, "for their own good" (the classical excuse of the tyrant) they have to be compelled.

"You only chastise those you love," said Mr. Roux with sanctimonious paternalism.

Worst of all, it appeared to Mr. Roux that some Europeans were prepared to fight for the rights of Africans.

So that, even if under threat of banishment and other pressures, African protests should diminish, there was no guarantee that the "agitation" would cease. And these protests, according to Mr. Roux, were not based on "sound principles of South African law" (good heavens, on the Prohibition of Interdicts Act or the Urban Areas Act or the Native Administration Act!) but on the Declaration of Human Rights.

So it seems that neither among Whites nor non-Whites have "the sound principles" of all our new laws yet succeeded in extinguishing the flame of freedom. Nor can they ever, despite Mr. Roux's urgent plea that "something be done about the matter, even if it meant encroaching on existing rights, to prevent the misuse of the courts" (once again the classical excuse of the despot). But no doubt Messrs. Swart, Verwoerd and Co. will have some further shots at it. They must do. It is the inevitable, inescapable logic of their racial ethic. It will soon spill over from non-Whites into attacks on White liberties too. Bless them, our Ministers "love" us all and will undoubtedly chastise us for what they believe to be our, ultimate benefit. And we shall continue to fight back as best we can, until we win through again to sanity, justice, tolerance, democracy.

Homes No Longer Castles

"LIBERTY is indivisible" runs the old adage. Thus interference with the rights and liberties of any one section of the community inevitably lead on to interference with the rights and liberties of all sections. This was clearly demonstrated by two recent official pronouncements.

The first was Mr. Swart's speech to the Transvaal Congress of the Nationalist Party in which he said it was not practicable to make more laws prohibiting association between whites and non-whites "It is not practicable"—not "it is undesirable." Mr. Swart evidently agreed with the backwoodsman from the West Rand who objected to "mixed gatherings in private houses" and who thought that "some people indulge in activities of this kind simply to embarrass the Government."

"Might they just happen to snare the Government's bleak racial ideology? Might they not actually enjoy the friendship of people across the colour bar and feel that there was work they might constructively do for South Africa together? But Mr. Swart and his Nationalist backwoodsmen are determined to deny them the opportunity. Although further restrictive legislation is not at present "practicable," the Minister hopes that "the development of a strong public opinion will be sufficient to exclude inter-racial activities."

What a paralysing, fear-ridden attitude this is; terrified that whites and non-whites may grow to know each other as people and thus undermine the whole basis of baasskap apartheid. In

pursuit of it "public opinion," if not yet the law, is to invade our homes and choose our friends for us.

But as the law gradually and inexorably eliminates public inter-racial contact so the demand for private contacts will grow. Already in the last year inter-racial clubs have been established at East London, Port Elizabeth, Pietermaritzburg—and there is

By
C. W. M. GELL

considerable inter-racial communication in Cape Town, Durban and Johannesburg. As this increases, will not Mr. Swart be tempted—or forced by the pressure of his own backwoodsmen—into trying the impossible, into attempting to legislate it away?

A strong hint of how the official mind works in these cases came from the annual conference of the Institute of Administrators of non-European Affairs in Bloemfontein. There the Manager of non-European Affairs at Klerksdorp made what in any other "free" country would be a startling speech. At Bloemfontein it was apparently hailed as "bold and revealing." It earned general applause. It was queried only on the suggestion that, when a location regulation is declared invalid in court, it should remain in force until validated. In other words, Mr. J. Roux was asking for the law to be amended so that no African can win a case against a municipality. Even for a country that has prohibited

"Walls Of Segregation Are Crumbling"

—Dr. Bunche

DR RALPH BUNCHE, the United Nations Under-Secretary, who is descended from a Negro slave, said in Indianola, Iowa that "the walls of segregation" were crumbling.

In a speech honouring the late Dr. George Washington Carver, the famous Negro scientist, he said that there was substantial evidence that "the younger generations of White Southerners are considerably less preoccupied with fear of the spectre of Negro equality than are their elders."

He was giving the principal address at the dedication of the new Carver Science Hall, presented to Simpson College in

Indianola by Mr. Garner Cowles, president of the Cowles Foundation and 'Look' magazine.

Dr. Bunche said the Carver story must be multiplied many times in the United States if it were to become "the unnoticed rule rather than the spectacular exception."

Noting the progress made by the American Negro in recent years, Dr. Bunche said: "The American Negro will continue to progress at a still faster pace. There is a new Negro today—especially in the South—with new attitudes, new outlook, new determination and new courage."—Sapa-Reuter.

JETHALAL'S MITHAI HOUSE

86 QUEEN STREET, DURBAN

Phone 27780

Telegrams: "SWEETMEATS"

P.O. Box 2043

DIWALI SWEETMEATS

DELICIOUS — APPETISING — NOURISHING
THE LARGEST, MOST MODERN AND UP-TO-DATE SWEETMEAT HOUSE
WE ARE HERE TO PLEASE YOU!

Khambat Suterfeni (asst. colours)	6/-	Boondi Ladoo	3/-
Porbandar Khajli	7/-	Choorma Ladoo	3/-
Porbandar Satha	6/-	Gulab Jamboo (Mawa)	4/-
Surat Mawa Burfi	6/-	Mawa Googhra	5/-
" " Kesri Burfi	6/-	Gulab Jamboo	2/6
" " Pista Burfi	6/-	Kopra Pak (asstd. colours)	2/6
" " Badami Burfi	6/-	Dahintra (Unsweet)	4/-
Surat Mawa Ghari	6/-	Batasa (asstd. colours)	1/6
" " Pista Ghari	6/-	Papad Masala — Large	100 12/-
" " Badami Ghari	6/-	" " Medium	100 10/-
Bhanwadia Mawa Penda	5/-	Bhajia, Sev, Nuts, Dholl and Sakarpara	2/-
" " Kesri Penda	6/-	Deshi Mamra (Fried)	5/-
" " Badami Penda	6/-	Daria (Channa)	3/6
" " Pista Penda	6/-	Ganthia Fafadia	3/-
Bombay Badami Halwa	6/-	Ganthia (Star Brand)	3/-
" Pista Halwa	6/-	Deshi Pava Chevda	5/-
" Charoli Halwa	6/-	Mixed Chillie Bites	2/-
Kathiwadi Mawa Monthar	5/-	Surti Bhoosoo	4/-
Channa Magaj	5/-	Cashew Nuts	6/6
Jamnagri Special Mesoob	5/-		

DIWALI HAMPERS — 2 lb. Choice Assorted Sweetmeats 10/-
3 lb. 15/- — 4 lb. £1/-/-

We also stock Roasted and unroasted Sopari (Beetelnuts), Pista, Charoli and Agarbatti, Deshi Mamra, Pawa, Kharak, Elachi, etc.

WRITE FOR PRICE LIST

Postage to Northern Rhodesia 1/- per lb. — To Southern Rhodesia 9d. per lb.
In the Union 3d. per lb.

LATEST POSTING DATE for Rhodesia 25th October — For Union 27th October
No C.O.D. Orders will be accepted. All orders must include Postal or C.O.D. Orders.
Not responsible for loss in transit. Clients are specially requested to post their orders early to avoid disappointment.

BOARDING AND LODGING

We have up-to-date facilities for boarding and lodging for up-country and overseas visitors. Wedding Parties also catered for.

A Special Discount will be allowed for orders over £5/- in value to Schools, Public Institutions and Charitable Organisations

EXTRA SPECIAL ANNOUNCEMENT: Bombay Badami, Charoli Pista Halwas are now obtainable to your Satisfaction in ½ lb. tins at 3/6.

UNIVERSAL PRINTING WORKS, 9 BOND STREET, DURBAN

political aspect—such an arrangement on their own premises could logically only mean sovereign independence for the so-called Bantu Areas.

2. The Report states the choice before South Africa in the following terms, Chapter 25, paragraph 42: The Commission believes that it is possible so to regulate our race relations in this country, so as to ensure to both groups a maximum degree of satisfaction. It is evident that one group should not seek to further its interests and future position at the cost of the other.

Satisfaction can only be obtained on the basis of an ethical formula which meets all the requirements of justice and equity. This can be stated as follows:—

the net result of the implementation of the Tomlinson Report will be a continuation of the *status quo* and indeed an aggravation of the worst evils of the present system including their extension to the protectorates. Under the present conditions the policy and practice of Apartheid denies the African inalienable and basic human rights on the pretext that the African is a threat to white survival and denies him:—

(a) A share in the government of the country.

(b) Inviolability of the home.

(c) economic rights; the right to collective bargaining and to sell labour on the best market.

(d) the right to free assembly and freedom of travel, movement and association,

and harmonious relations between black and white in South Africa.

Economic

This conference has examined the detailed plans for the economic development of the Reserves put forward by the Commission but can find no justification for the view that this development should be linked with the application of the policy of Apartheid. The conference maintains that any programme of rehabilitation and development of these distressed areas of the Union based upon this ideological approach will not command the desired support and co-operation of the African people.

The general economic development of the resources of all parts of a country in which the skills and abilities of all its people is used is a sound

African

But a separate plan for development of the African based on the policy of apartheid and the concept of the National homes for Africans, coupled with the creation of basic and economic opportunities and rights for the rest of the country is being totally unacceptable at this conference.

At this conference the Government itself White Paper on the report of the Commission of Enquiry into the significant recommendations of the Commission and has thus undermined the goals which it sets for itself. Thus the claim of the Government is moving in the direction of these goals is as a hollow political

Conclusion

The recommendations of the Commission Report on Education are unrealistic as they propose to prepare pupils for a life in a society which is non-existent—a mythical Bantustan. The Commission's policy is to channel African development in the opposite direction—co-operation and interdependence.

One of the tests of a good educational system is whether it is able to throw up leaders of ability and character. In the absence of the promise of full employment opportunities in their separate sphere, it is not surprising that the training of leaders does not occupy a very high place in the priorities of the new system. Thoroughness, breadth of vision and individual excellence are being played down as over against the superficial education of the mass of the people.

Further, the compulsory use of the African languages as media of instruction throughout the educational system will tend to reduce horizons and make true University education impossible by diminishing the opportunities of inter-communication between the African groups themselves and the wider world in general of which they form a part.

The contemplated establishment of a Bantu University of South Africa with constituent colleges organised on an ethnic grouping would be a further threat to academic freedom. The colleges established under

Full Text Of Statement Issued By The African Conference At Bloemfontein

THE African people of the Union of South Africa, at the invitation of the Inter-denominational African Ministers' Federation assembled in a National Conference held in Bloemfontein from October 4th—6th, 1956, to consider the Tomlinson Report.

The representative character of the Conference was indicated by the fact that 394 delegates drawn from all parts of the country, both rural and urban, and representing all shades of African political and other opinion, were in attendance.

Careful consideration was given to all aspects of the report, the discussion being preceded by papers prepared by leaders of African thought who are acknowledged authorities in the field with which they dealt.

After detailed examination of the principles and policies enunciated in the report, the Conference desires to place on record its total rejection of the report as a comprehensive plan for the implementation of Apartheid in South Africa, for the following reasons—

1. The Tomlinson Report concedes at Chapter 25, paragraph 22, "That a solution of this problem will only have been achieved when a satisfactory arrangement in regard to the political aspect, is arrived at."

This conference can find nothing in the Report remotely resembling "a satisfactory arrangement in regard to the political aspect—such an arrangement on their own premises could logically only mean sovereign independence for the so-called Bantu Areas.

2. The Report states the choice before South Africa in the following terms, Chapter 25, paragraph 42: The Commission believes that it is possible so to regulate our race relations in this country, so as to ensure to both groups a maximum degree of satisfaction. It is evident that one group should not seek to further its interests and future position at the cost of the other.

Satisfaction can only be obtained on the basis of an ethical formula which meets all the requirements of justice and equity. This can be stated as follows:—

That, as the Bantu comes to share our Christian principles and our civilisation, and their sense of duty and of responsibility develops, all rights and privileges, as well as duties and responsibilities will have to be accorded them either (a) together with the Europeans, (i.e. as part and parcel of the European community; or, (b) together as Bantu (i.e. course in the future. Indeed, the present so-called middle way leads, as already pointed out, inescapably towards integration. The only alternatives available are, therefore, either the path of ultimate integration, (i.e. of fusion with Europeans), or that of ultimate complete separation between Europeans and Bantus."

This conference does not subscribe to the view that the choice before South Africa consists only of two alternatives—viz "ultimate complete integration" or "ultimate complete separation between Europeans and Bantus." Conference maintains that a proper reading of the South African situation calls for co-operation and interdependence between the various races comprising the South African nation and denies that this arrangement would constitute a threat to the survival of the White man in South Africa.

3. The Conference finds that the net result of the implementation of the Tomlinson Report will be a continuation of the *status quo* and indeed an aggravation of the worst evils of the present system including their extension to the protectorates. Under the present conditions the policy and practice of Apartheid denies the African inalienable and basic human rights on the pretext that the African is a threat to white survival and denies him:—

(a) A share in the government of the country.

(b) inviolability of the home.

(c) economic rights; the right to collective bargaining and to sell labour on the best market.

(d) the right to free assembly and freedom of travel, movement and association.

(e) inviolability of the person.

Civil Rights

In dealing with the question of civil liberties, the Tomlinson Report is at pains to prove that in regard to their "wider civil rights" the Africans are "substantially in no worse position than other sections of the population."

This conference rejects this false picture of the South African situation which seeks to gloss over the glaring inequalities and disabilities from which the African suffers under the mounting discriminatory legislation of a Parliament in which they have no effective representation.

The continuation of this policy has already created a grave situation in which orderly government and the foundations of South Africa as a viable state are seriously threatened. Police raids, banishment orders, dismissals for political non-conformity, extension of the pass system to women, detention camps, farm prisons, convict labour, the slavemarkets euphemistically called the labour bureaux and all the other trappings of a police state constitute an insufferable burden to the African people.

The conference reiterates the demand of the African people for the abolition of discriminatory laws and the extension of full citizenship rights to all which will guarantee peaceful and harmonious relations between black and white in South Africa.

Economic

This conference has examined the detailed plans for the economic development of the Reserves put forward by the Commission but can find no justification for the view that this development should be linked with the application of the policy of Apartheid. The conference maintains that any programme of rehabilitation and development of these distressed areas of the Union based upon this ideological approach will not command the desired support and co-operation of the African people.

The general economic development of the resources of all parts of a country in which the skills and abilities of all its people is used is a sound

policy. (But a separate plan for the redevelopment of the African areas based on the policy of Apartheid and the concept of separate National homes for the Africans, coupled with the deprivation of basic and economic opportunities and rights in the rest of the country is something totally unacceptable to this conference.

Furthermore this conference notes that the Government itself in its White Paper on the report has rejected many of the principal and significant recommendations of the Commission and has thus undermined the goals which it sets out to achieve. Thus the claim that the Government is moving in the direction of these goals emerges as a hollow political bluff.

Education

The recommendations of the Tomlinson Report on Education are unrealistic as they propose to prepare pupils for a life in a society which is non-existent—a mythical Bantustan. Economic and world forces tend to channel African development in the opposite direction of co-operation and interdependence.

One of the tests of a good educational system is whether it is able to throw up leaders of ability and character. In spite of the promise of full development opportunities in the future separate sphere, it seems that the training of leaders does not occupy a very high place in the priorities of the new system. Thoroughness, breadth of vision and individual excellence are being played down as over against the superficial education of the mass of the people.

Further, the compulsory use of the African languages as media of instruction throughout the educational system will tend to reduce horizons and make true University education impossible by diminishing the opportunities of inter-communication between the African groups themselves and the wider world in general of which they form a part.

The contemplated establishment of a Bantu University of South Africa with constituent colleges organised on an ethnic grouping would be a further threat to academic freedom. The colleges established under

such a scheme of differentiation would not only be starved of adequate financial support but would also lead to isolation from the other university institutions of the country and deterioration in academic standards, staff and personnel.

Churches

The commission looks upon the church or churches as something to be controlled and used by the Government to further its own schemes. The Conference disagrees with the Commission on the grounds that the Churches are the instruments of God for the establishment of His Kingdom on earth, and therefore answerable only to God with a right to intervene in moral issues affecting the nation as a whole.

Separate Areas And National Homes

Conference rejects the theory that there can be in South Africa so-called European Areas and Bantu Areas, Africans and other non-Europeans claim that there is not an inch of South African soil to which they are entitled on an equal basis with the Europeans. Conference therefore asserts that Africans and other non-Europeans are entitled to all rights, privileges and immunities enjoyed by Europeans wherever they live and work.

Conference therefore rejects the mass removals of non-Europeans and their dispossession of freehold rights under the Native Settlement Act of 1952 and the Group Areas Act of 1950 as amended and similar legislation.

Conference rejects the concept of National homes for Africans in certain arbitrarily defined areas for the following reasons:

- (a) Africans are the indigenous inhabitants of the country with an indisputable claim to the whole of South Africa as their home.
- (b) They reject the concept on the further ground that there is no part of the country to whose development they have not made their full contribution.
- (c) They reject the concept finally because it facilitates the exploitation and economic strangulation of the Africans and perpetuates White domination.

Taxation

The Tomlinson Report suggested a revision of direct taxation paid by the Africans:

"With a view to an increase in such taxation

commensurate with their high earning capacity and the low monetary value of the pound."

In the opinion of this conference it is difficult to appreciate the Commission's suggestion and reasoning because for precisely the same reason of a low monetary value of the pound the earning capacity and ability to pay direct taxation of the African are affected. It must be noted further that the Commission seems to have taken no account in recent years of the number of Africans who pay income tax on the basis as Europeans. The Commission has also not considered the iniquity of the present system of direct taxation of the Africans upon which it has based its recommendations nor can direct taxation alone be a true index of the full contribution of the African people to the total revenue of the country without taking into account their contribution in indirect taxation.

The belief so widely held by White South Africans that it is so-called White monies that are financing African services and welfare is in total disregard of the fact that the very profits and incomes made by the Europeans are the result of the use of Africans as an essential factor in production and a low wage is paid to them. In other words it is the Africans who are subsidising Europeans and not vice-versa.

Conclusions

This Conference is convinced that the present policy of apartheid constitutes a threat to race relations in the country. Therefore in the interests of all the people and the future of our country this conference calls upon all National Organisations to mobilise all people irrespective of race, colour or creed to form a united front against apartheid.

This conference welcomes the initiative of the IDAMF in bringing together African leaders to consider the Tomlinson Report and its implications for South Africa and appeals to the Christian Churches of South Africa to take a clear and unequivocal stand in the defence of Christian and human values now being trampled underfoot in the name of Apartheid.

Conference appeals to that strong and powerful body of opinion for which the Dutch Reformed Church speaks with recognised authority to re-examine its approach to the race question.

Conference calls upon all South Africans who realise the dangers and effects of apartheid to take positive steps to break down the colour bar in group relation.

We urge them furthermore to ensure that democratic and

Christian opinion expresses itself on discriminatory legislation in ways most likely to impress on the mind of the people of South Africa the urgent need for a positive alternative to apartheid or separate development.

There's Still Time For My Suez Plan

By HUGH J. SCHONFIELD

Historian Of The Suez Canal; Author Of "The Suez Canal in World Affairs"

ON August 14, two days before the London Conference met, "The Times" published a letter from me setting out my proposals for the equitable settlement of the Suez Canal dispute. These proposals were informed by personal knowledge acquired as historian of the Canal and its affairs during the past twenty years, and represented a strictly impartial approach to the problem.

The Conference should have made a careful study of the Six Points I put forward. Instead, the idea of internationalisation in a most unsatisfactory form was pressed without any apparent realisation by those responsible that its rejection by Colonel Nasser was inevitable. The decision of the 18 Powers as conveyed to Cairo by the Committee of five, led by Mr. Menzies, offered no basis for negotiation at all.

Menzies Useless Journey

Following that useless journey a project was presented to Parliament to implement the Conference majority decision by the formation of a Canal Users Association to operate and maintain the Canal, subject to the co-operation of Egypt, with again the foregone conclusion that this scheme would also be rejected. The debate from both sides of the House was conducted with quite extraordinary lack of insight, the opposition offering nothing of any constructive value. At the time I am writing, a second London Conference is studying a draft plan for the Users Association, which is likely in a somewhat modified form to be adopted and presented to Egypt. Its acceptance is hardly to be expected, and the situation may then become really grave.

There is still time, however, for an alteration of policy, and in this country there are some signs of support for my original proposals as a basis for negotiation. If they should be considered and adopted by the Labour Party Conference there might be a chance of a speedy and peaceful settlement. I am glad, therefore, to be given the opportunity to explain my proposals.

Against Spirit Of Charter

My first point dealt with the nationalisation of the Universal Suez Canal Company. Whatever the causes may have been which led to this decision, and knowing something of the strains and stresses behind the action, the way in which it was done was arbitrary and contrary both to the letter and spirit of the Charter of Concession. Possibly it would not have been done had it not been that one Government, and one Government alone, namely Great Britain, was a shareholder in the Company holding 44 per cent. of the shares, the rest being in private hands, and that with these shares that Government enjoyed the right of appointing three Directors to the Board of the Company. The British holding, purchased in 1875 by Disraeli's administration, had been Egypt's holding owned on Egypt's behalf by the Khedive. By nationalising the Company, an Egyptian Company by registration, the one foreign Power identified with the Company would be eliminated and paid out, anticipating what would have happened in any case in 1968 when the concession terminated.

My proposal provided that although the date had been advanced by twelve years the required equitable terms of transfer

set out in the Articles of the Concession should still be followed.

Egypt's position would gain greatly in equality by offering this.

Serving All Nations

My second point invited Egypt, in view of the unchanged purpose that the Canal should serve the maritime needs of all nations without distinction, to reassure the principal users of the continuance of this policy by clear definition of the constitution and structure of the new Egyptian Operating Agency. To this no exception could be taken.

My third point dealt with the Canal's international character as a universal waterway while respecting Egypt's rights as the territorial Power.

I proposed an agreement between Egypt and the United Nations to clarify this in a binding instrument, and in my fourth point I recommended that the agreement should replace the much violated and out-dated Convention of 1888, and also the Suez Base agreement between Egypt and Britain in 1954.

The 1888 Convention was made between a number of Powers, there being at that time no Authority representing the family of nations. It also gave a special position to Britain in the alterations contained in the Peace Treaties after the 1914-1918 War, when Britain as regards the defence of the Canal stepped into the shoes of the former Ottoman Empire.

Now that the United Nations exists it is proper that a new instrument should be agreed between Egypt and that Organisation, governing the neutrality and operation of the Canal in keeping with modern requirements and the concept of World Law, also taking account of air power not visualised in the old Convention.

Such an agreement, any more than the 1888 document, would not give external control of the Canal. This would remain with the operating Agency, in this case the Egyptian Board substituted for the Suez Canal Company.

But I recommended that the agreement should form part of the statutes of the Agency, thus closely linking the United Nations with the Agency for the protection and satisfaction of all users.

Ending Interference

My proposal would do away with any interference in the affairs of Egypt by any Power or group of Powers, so that what was always emphasised should hold good, namely that in the matter of the Canal there should be no favoured nation or combination of nations.

My fifth point proposed that as a guarantee of the good faith of Egypt—and to this no exception is taken by Egypt—the United Nations should, if deemed necessary, create a Suez Canal Authority to maintain continuing relations with Egypt in respect of the observance of the terms of the agreement.

If there should be any violation of the agreement or dispute connected with it, the UN Suez Canal Authority would be able to take steps to have the matter brought immediately before the Security Council or the International Court as might be appropriate.

My final point suggested that as part of the general settlement consideration should be given to a UN loan to Egypt, possibly through the World Bank, of a sum sufficient to compensate the Suez Canal Company in full, this loan to be paid over a period of years by a charge on a fixed percentage of the profits of the operating Canal.

This would assist Egypt economically in finding the very considerable capital sum involved, so that the efficiency of the Canal would not be in danger, neither would there be a risk to users of a heavy increase in charges, due to financial problems.

Role Of Users Association

I do not see any objection, in addition to these proposals, to there being a Canal Users Association to hold a watching brief on behalf of maritime commercial interests, with right of appeal to the UN Suez Canal Authority.

This Association, however, must not represent Powers, but essentially trade and shipping bodies of the countries concerned.

It would not have any right of control or management, but conceivably a right to be represented at an annual meeting of the operating Agency and to receive all policy statements and regular reports comparable to those published by the Suez Canal Company.

In my submission the proposals I have made would meet fairly and honourably all the requirements of the situation,

and present a true basis for negotiation taking into account the contentions of all parties concerned.

"Peaceful Solution Of Suez Dispute Imperative"—Italian Women

IN a message sent to the women of Egypt, France and England, the Union of Italian Women (Rome) appeals to them to act for a peaceful solution of the Suez Canal question.

The message states in part... "Women know, better than anyone, that a policy of force cannot resolve differences. On the contrary it can only aggravate them. War has never served the interests of the peoples but has always done them harm without providing a remedy. It has created hatreds and divisions,

ruin and slaughter."

The appeal expresses the opinion of the Union of Italian Women that "it is possible to resolve the Suez Canal conflict in an honourable way and in the interests of all concerned, a way which would safeguard the sovereignty of a people on their own territory and which would at the same time keep open the great communication routes built by the work and intelligence of men, for the transport of goods, for travel and for the exchange of ideas."

Life Of Gandhi On Radio

THE first of four programmes featuring the life of Mahatma Gandhi was broadcast in the BBC's Third Programme on Sunday last and was repeated on Wednesday, October 10.

The producer, Maurice Brown, and the narrator, Francis Watson, have spent two years preparing the four feature programmes. They edited well over ten miles of magnetic tape after three months intensive work in India.

Titles for the four programmes are: "A Portrait"; "The Conquest of India"; "Gandhi in England"; and "Gandhi—the Last Phase."

Chakravarti Rajagopalachari was among those whose voices was heard.

Rajendra Prasad, President of India and former vice-president of the War Resisters International, Mr.

Nehru, Earl Mountbatten, and Gandhi's son, Devadas, and grand-daughter, Sumitra, were included in a long list of other recordings.

Offer Of Scholarship To Any Women

The Union of Jewish Women of Southern Africa is inviting applications for the TONI SAPHRA BURSARY for advanced study. The bursary is open to any woman, irrespective of race, creed or colour, who holds a suitable degree or professional qualification, and whose proposed course of study will equip her more effectively to render some form of social service to the South African community. The maximum amount of the bursary is £250 per annum, renewable annually, subject to satisfactory progress. The closing date for applications is December 31st.

Further particulars may be obtained from the Secretary, Union of Jewish Women of Southern Africa, P.O. Box 8622, Johannesburg.

New Look In Asia

Vast Industrial Drive Changing The Face Of India

New Delhi.

THE label, "Made in India," will appear more and more on products in this country during the next five years as rapid industrialization reduces the need for imports of manufactured goods from Britain, Japan and the industrialized countries of the West.

As the second five-year plan gets into its swing, giant new plants turning out steel, machinery, chemicals, plastics, newsprint, petroleum and textiles will cover the agricultural landscape.

Nearly 20 per cent. of the money earmarked for the second plan, which began this year, will go to build indigenous industries and reduce India's dependence on imports.

The industrial centres will be scattered in order to spread opportunities for employment to all parts of the country. Many of the new industrial plants will be built near the hydro-electric dams constructed during the first five-year plan to provide both irrigation and power.

In northern and central India, industrial sites are planned not only in the already industrialized coal and steel country of West Bengal and Bihar, but also in the virgin jungle area round Bhilai, in Madhya Pradesh, where a steel factory will form the nucleus of a thriving township, in Bhopal where a heavy electrical equipment plant is to be built, and in the agricultural plains of the Punjab, where the Nangal dam will provide power for a joint fertilizer and heavy-water plant.

In South India, hitherto lacking in the coal needed for industrialization, the Government are now hoping to build up a widespread industrial economy from a rich field of lignite, newly discovered at Neiveli, in Madras State, and declared by experts to be workable.

Bangalore, too, is well on the way to becoming the "Coventry" of India, with the development of numerous light industries as well as the manufacture of aircraft and railway coaches.

The emphasis in India's development plans during the next five years will be on heavy industry. As a basis for industrialization, three big steel plants,

each with 1,000,000 tons capacity, are being built by the Government with British, Russian and German aid.

In addition, the privately owned Tata iron and steel company is to expand with American help.

By the end of the second five-year plan, India expects to produce nearly three times her present output of steel.

For the first time India is also setting out to manufacture the

machines which make machines. A Government-owned machine-tool plant will turn out high-speed lathes, milling machines and drilling machines.

By 1961 India hopes to produce £2,300,000 worth of machine tools each year. These at present have to be imported.

Industrial machinery will be produced for the cotton and jute industries, for sugar and paper mills and for the manufacture of cement.

To support the manufacture of locomotives, Diesel engines, tanks, machinery, tractors and earth-moving equipment, the Government are setting up foundries and forge shops to turn out heavy castings—Sapareuter.

Indian Women Appeal To Exercise Franchise Advantageously In Election

IN preparation for the coming general election in India, the National Federation of Indian Women has issued an appeal to the women of the country. Recalling that this is the second general election since India won its freedom and women of India have the right to vote, the Federation calls on all women to exercise their franchise "to the best advantage of our country and the womenfolk of India."

It asks women to support candidates in the election who will fight effectively for "freeing the country from want and poverty, from unemployment and the scourge of high prices, and for building a

happy and prosperous India; equal rights to women in all spheres of life, economic, political and social, and proper legislation to protect these rights; rapid expansion of women's education and facilities for their participation in cultural life so as to bring them out of the depths of ignorance and darkness to which centuries of dual exploitation of imperialism and feudalism has condemned them; expansion of opportunities of employment of women in all spheres; extensive arrangements for the welfare and education of children, such as maternity centres, child clinics, more schools within the reach of every household."

Recreational Tours For Indian Boys And Girls

During December 1956, the Johannesburg Indian Youth Cultural Society is organising recreational tours for young Indian boys and girls to the coast. The boys' tour will be to the Eastern Cape, visiting the Gango Caves, Mossel Bay, Knysna, Port Elizabeth, East London etc., etc. The girls' tour will be to Natal, visiting Newcastle, Ladysmith, Pietermaritzburg, Durban, the South and North Coasts etc., etc.)

Arrangements have been made with responsible people to be in charge of the tours

Similar tours to Natal and the

Cape in the past have proved very successful—educational and interesting.

The costs are so low as to allow every Indian Youth to participate. Both tours will be for approximately two weeks, starting on 30th December 1956.

The costs which include transport, food, accommodation, entertainment, etc., will be as follows: Boys: £15; Girls: £7 10s.

Applications can be sent to: The Secretary, Indian Youth Cultural Society, P.O. Box 119, Fordsburg, Johannesburg.

Wit And Humour

The old Sarge was having himself a trying time with the latest batch of green recruits. They were on the rifle range for the first time and the wild misses of one rookie in particular attracted the attention of the sarge. He stopped the shooting, stomped over to where the rookie was lying. "Son," he bellowed for all to hear, "where the blazes are your shots going?"

The rookie looked up innocently. "I dunno, sir," he replied. "They're leaving this end alright."

Mother and daughter were very busy with the wedding plans. "We have so much to do," said the bride-to-be, "we must not forget the most insignificant detail."

"Oh," answered her mother, "don't worry about him; he'll be there."

A railroad agent in Africa had been bawled out for doing things without orders from headquarters. One day his boss received the following startling telegram; "Tiger on platform eating conductor. Wire instructions."

"And did you knit all this lovely sweater by yourself?" the teacher asked the little girl.

"Yes, teacher," replied the Child "That is, all except the hole you put your head through—that was there when I started."

A sound knowledge of bookkeeping is essential to every commercial career. The School of Accountancy's home-study course, backed by 47 years of successful educational service, have helped thousands to succeed. Write for free book "The Direct Way To Success." The School Of Accountancy, P. O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

"Distins-Sageeds: Our 1956-57 Seed and Nursery Catalogue Price List now available. If your free issue has not already been received, kindly write for free copy to Distins-Sageeds Ltd., P.O. Box 1060, Johannesburg."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barkly Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg, Phone 33-1654

Our Letter From Hollywood

"Words From The Western Hemisphere"

(From Our Special Hollywood Correspondent)
(JIM C. FOWLER)

Hollywood California, October 12.

THIS past week saw the un-reeling of "High Society," participated in by Bing Crosby, Grace Kelly, and Frank Sinatra at the Pantages Theatres in Hollywood. If you should be fortunate enough to miss this glib little operetta, don't fret. It's been around once before as the "Philadelphia Story" with Katherine Hepburn, and I believe Spencer Tracy. Although the older version carried no score by the renowned Cole Porter, the music did nothing for the present version. Cole Porter has done better. Much.

Bing Crosby, in his usual relaxed manner nearly charms one to sleep. Grace Kelly earns her money by acting all over the place, and it is nice to note that that activity is no longer necessary. The less said about Frank Sinatra the better. Whenever he is mentioned I get a sensation that something has crept from beneath the wall paper and is staring at me. I disapprove heartily of his treatment of the press and his personal life. So if you miss "High Society" bear up—There'll be better films made—and in 1956 too.

In fact, I can recommend a regular "Lollypalooza" to you. "War and Peace" adapted from the renowned novel by Leo Tolstoy, and directed with great vigour and style by Mr. King Vidor, the film, as viewed last week at the Paramount Theater in Hollywood, runs for three and one half hours. Practically long enough to paralyze the posterior, but the film is well worth the discomfort. Members of the Spanish Army were used in the fantastically beautiful mob scenes, as well as in the formidable battle scenes, and they are SOMETHING. This extraordinary effort of Mr. King Vidor was well worth the two bucks required for admission.

Audrey Hepburn and Mel Ferrer give great depth to their acting—however, Henry Fonda as an 'off beat' nobleman has the greater grasp on his material, and turns in a splendid portrayal. Herbert Lom, who has been crowding our tiny tee vee screens for the past several seasons as 57 varieties of crooks has the key

role of Napoleon, and he adds lustre to his past laurels in this role.

Leo Tolstoy provided enough material in his monumental novel to furnish another 12 hours of film. The novel was truly a landmark. I read it as a youngster, and though partially forgotten, the film follows the plot closely and the scalped portions are for the great part unimportant.

I'm having a feud with the Hollywood Roosevelt Hotel over, guess what? STUFFY-ness. In this land of freedom of Speech and action, and adams apples...I usually wear sports shirts without neckties. Upon being politely requested not to dance at a birthday fiesta last Saturday evening—I almost lashed out in fury, however, after reflexion, I gathered in my oroons and moved onward to less stuffy atmosphere. However, if ever the management should see these words, I wish them a hearty and happy bankruptcy.

Lo many of the one time glamerous personalities who reigned supreme over Hollywood during the 20's and 30's have subsided, and in recent years have developed an affinity for strong likker. News eventually percolates thru the studios that alcohol has made their appearances somewhat unreliable, and when a producer sees his profits sliding down the drain, that DOES it. One cinema queen of the 20's avoided a tee vee appearance recently because of being "Three sheets in the Wind." This is a sad commentary at best, and one that I am most reluctant to make.

On the floor before my teeves last evening I tried to assume the Lotus Pose of Yoga, in an effort to relate my action to what was occurring on my teeves. Please don't chuckle in my face when I tell you that nearly thirty minutes were required to resume my normal posture. Hoping everyone is flourishing, and that I'll see you soon, and NKOSI SIKELELE AFRIKA.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
**BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and
Social Advancement Of Indians
In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends
to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion'
if not, Why not?

Dewali Greeting Cards In Latest Designs

Religious Printed Cards 4 " ... 4 3 Per Doz.
Cheque Books in English Only 1s. 3d. & 2s. 3d. Each
Film Star Post Cards Real Photos (Tinted) 1s. Each
Technicolour Extra Large Photos (Tinted) 1s. 3d. Each
Religious Folder Cards Real Photograph (Medium) Plain 9/6 doz.
" " " " " " Tinted 12/6 "
" " " " " (Large) Plain 18/6 "
" " " " " " Tinted 24/6 "

Real Photo Ann., Namesta, Nehru, Rajendra Prasad, Gandhiji and Nehru, Gandhiji's Life and Gurumantra. Medium 9/6, Large 18/6 per dozen.

Floral Cards in Real Photo Tinted Medium 12/6 & large 18/6 doz.

De Luxe Extra Large Plain " " ... 18s. 6d. per doz.
De-Luxe Extra Large Tinted ... 24s. 6d. " "
Floral Hankies 2/6 Each. Film Star Hankies 2/6 Each.

C.O.D. Charges 2s Extra. Postage Free.

Obtainable At Our
Only Address:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

INDIAN FILMSTAR BOOKS

STAR PORTRAIT: Full-page photographs and biographical sketches of 20 Indian Filmstars.	5s. 0d.
FILMVOICE ALBUM: Photographs and biographical shorts of stars, directors, play-backs etc.	3s. 3d.
STAR'S SMILE: Photographic biography of Filmstar Nargis	3s. 0d.
STAR'S PROFILE: Photographic biography of India's top Filmstar Nimi	6s. 0d.

All Four Books: 16 Shillings Per Set.

Send your order with proper remittance:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

FOR ...
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

**STANDARD
PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS

AND

RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006

P.O. BOX 2782

TELEGRAPHIC ADDRESS

"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft- & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

ભગવાન નથી મંદીરમાં કે નથી મસ્જીદમાં, નથી અંદર કે નથી બહાર, ક્યાંય હોય તો હીન જનોની ભુખ તરસમાં છે. આવો આપણે તેમની ભૂખતરસ મટાડવા માટે રાજ્ય કાંતીએ અથવા તેમને નિમીત્તે રામનામ લખને એવી ગત મૂકેનત કરીએ કે જેથી તેમની ભુખતરસ ભાંગે.—ગાંધીજી.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

એ તે કેવી વાત કે, આપણે સામાન્ય રીતે પશુ જીવોની દુર નથી રહેતા! ભલે એ શરમ કે ડરને કારણે કમ ન હોય. તેના કરતાં આપણે મૌન જ પારણુ કરીએ અથવા અંદર અંદર નીડર થઈને આપણા મનમાં હોય તેવું જ કહીએ તો સાફ નહીં!
—ગાંધીજી.

પુસ્તક પઠ મું—બક ૩૯

તા. ૧૨ અક્ટોબર, ૧૯૫૬.

પૃષ્ઠક નક્કલ પે. ૬

નાઝરની મુલાકાતે ઇંગ્લંડના નેતા

મી વિલીયમ થેટસ જેઓ ઇંગ્લંડના ડોનઝરવેટીવ પક્ષના ધારાસભાના સભ્ય છે તેઓ ફરારી થઈ ફેરો પહેલેના હતાં અને તે દરમિયાન તેઓએ કનલ નાઝર સાથે એક કલાક વાટાઘાટો કરી હતી. મુલાકાત બાદ તેઓએ કહ્યું હતું કે, “જે ફરી આંતરરાષ્ટ્રીય પરીપદ ભરાય અને ૧૯૮૮માં જે કનાલ વિશે ના નિબંધો ઘડ્યા હતાં તેમાં સુધારો કરવામાં આવે તો મુએઝ કનાલ ના પ્રશ્નોના તુરંત ઉકેલ આણી શકાય.

“છાપે કહ્યું હતું કે, પ્રત્યેક દેશ જે કનાલનો ઉપયોગ કરે છે તેને અને યુનાઇટેડ નેશન્સને તે વિદ્યાર્થ આપે છે કે જેમ પહેલા વહાણો વ્યવહાર ચરૂ હતા તેમજ અને તેટલી જ જગત સાથે તે ચરૂ રહેશે. આ

ગાંધીજીનું જીવન ચરિત્ર રેડીયો ઉપર

મહાત્મા ગાંધીજીના જીવન ચરિત્ર ના ચાર હપ્તા માંનો પહેલો હપ્તો અવા રનિવાર તા. ૭મી અક્ટોબર ના બી. બી. સી. ના ત્રીજા કાર્યક્રમ પરથી ચલેા હતા. અને શુધવારે તા. ૧૦મીના તેજ પાછો ફરીને ચશે. આ ચાર ભાગમાં ગાંધીજીનું જીવન ચરિત્ર ગોહવાર મોરિસ શ્રાઉન અને રેડીયો પર બોલનારા ફ્રાંસીસ વોટ્સન કે જેઓ એ આ કાર્યક્રમને ગોહવા જે વર્ષ સુધી મૂકેનત કરી હતી. દ્વિતી પ્રવાસ કરી ત્રણ માસના કાર્યક્રમને તેઓએ ૧૦ માર્ચલા સાંખી રોડાઈ કરી હતી.

ચાર હપ્તાના જીવન ચરિત્રના બામ નિચે સુભ્ય કમવાર છે. “જીવન ચરિત્ર” “હોંદની આઝાદીની જીત” “ગાંધી ઇંગ્લંડમાં” ગાંધીજીનું અંતીમ કાર્ય.” આ કાર્યક્રમમાં શ્રી રાજજીનું પણ પ્રવચન છે. તેમજ બીજા બોલનારા ઝોના ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ પંડીત નહેરૂ માઈન્ડ મેટન દેવદાસ ગાંધી અને સુખીના ગાંધીનો સમાવેશ થાય છે.

ઉપરાંત તે કથુલ થયુ છે કે, યુનાઇટેડ ઇંગ્લંડ વાંધો નહીં લે. નેશન્સને તે ચોખ્ખો હિસાબ આપવુ રહેશે તેમાં કેટલા પૈસા કનાલને સુરક્ષીત રાખવા ખરચ્યા અને કેટલા ઇંગ્લંડે લીધા તે બતાવશે. વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે, “મને એમ લાગ્યું કે, યુનાઇટેડ નેશન્સની એક સલાહકાર સમીતી નિમાય તો

“નવા સુધારોઓ થાય તેમાં જે કાંઈ ફરીયાદ કરવી હોય તેા તે યુનાઇટેડ નેશન્સને અથવા આંતરરાષ્ટ્રીય ટ્રાટ ને કરી શકે છે. “જોટને આ મુખર્તા બધું પગલુ ભરીને ફુનીયામાં હારવને પાત્ર બન્યુ છે.”

નરી હિટલર શાહી

શ્રી રાજજીએ હિટીશના સુષ્ઠ કનાલ વિસેના વચ્ચે અંગે બોલતા જણાવ્યું હતું કે, “હિટીશ સરકારનો ધરણો સુષ્ઠ કનાલને ફરી પોતાને હસ્તક લઈ લેવા નો છે તે એક યુદ્ધ માટેનું ચોખ્ખું કહેણ છે. સુષ્ઠ કનાલની ઉલ્લી પરીસ્થીતી વિશે એક સભામાં બોલતાં તેઓએ કહ્યું કે, “પક્ષીમનો કનાલ વિશેનો નવો યુદ્ધો આ સવાલને વધુ ગુચવનારો બનાવે છે.

માટે હતી. યુનાઇટેડ કીંગડમ એમ માને છે કે એટમ બોમ્બની ધમકી આપી શકાય છે. એટમ બોમ્બના યુદ્ધનો રસીયા વિરોધ કરે છે એ હીટન બાણ છે. અને તેને એ પશુ બાણ છે કે હોંદ અને બીજા ઇંગ્લંડ ના મિત્ર રાજ્યો આ યુદ્ધ નથી ઇંગ્લંડ તૈથી તેઓ યુદ્ધની ભયંકરતાના ઇચ્છી ઇંગ્લંડને આ સવાલનો ઉકેલ હિટનના લાભમાં વખર દીવે કરવાનું સમગ્લવશે.”

તેઓએ કહ્યું કે આ ધમકી ફુનીયાને યુદ્ધ તરફ ધસડી જાય છે. અને તે ધમકી ફક્ત ઇંગ્લંડને જ નહોતી પશુ હોંદ સાથે. બધા જ તરફ રાષ્ટ્રો

અંતમાં તેઓએ કહ્યું કે, “તેઓ નાઝરનું અપમાન કરી રહ્યા છે. મને એ જણીને આશ્ચર્ય થયું છે કે જેઓ ઇંગ્લંડ છે કે, કનાલ બધા માટે ઉવાડી રહે તેઓ જ પોતાના પાલકોને ત્યાંથી

બાપુ સ્મરણુ

એક વખત બાપુ રસ્તે ચાલ્યા જતા હતા—રસ્તામાં એક હોંદુ અંધ બિખારી બેઠો હતો—બાપુ પટણા આવ્યા છે તે વાત બિખારીએ સાંભળ્યું હતી. બાપુનાં દર્શન તો અંધ બિખારી ક્યાંથી કરી શકે! બાપુના ચરણપરશની ઝંખના બિખારીને થઈ. બાપુ પસાર થતા હતા તેની ખબર પડતાં બાપુને ઉભા રાખ્યા. બિહાર સુસ્લીમ રાહત ફંડમાં રૂ ૦-૪-૦ આપ્યા. દીવસમાં જે કંઈ પાપ પૈસા બીખમાં મળેલા તેમાં થી એકડા થયેલા ચાર આના હતા. બાપુની જોણીમાં તે નાંખી ડીધા. બાપુએ એ અંધ બિખારીના વાંસો ચાખડ્યો. ચાર આના તો આમ નજીવી વસ્તુ ગણાય પરંતુ હોંદુઓની વેરવૃત્તિના ભોમ થઈ પહેલાં સુસ્લીમ ભાઈ બહેનોના સંકટનિવારણ માટે એક હોંદુ અને તે પશુ એક બિખારી ચાર આના બાપુને આપે એ પ્રસંગ જ પ્રેરણા આપનારો હતો. બાપુ ખુશ થઈ ગયા. બિખારી જેવાએ પશુ પોતાના પેટમાં આ પૈસા ન નાખનાં ખાસ નામ પાડી સુસ્લીમ રાહત ફંડ માટે તે આપ્યા! તેની સરખામણી મારી દઈએ તો ચાર કરોડ કરતાંયે વધારે છે. આનું નામ સાચું દાન. એમ બાપુ બોલ્યા.

પસેડી લે છે અને જેઓ ખરાબર નહીં ચલાવી શકે એમ મનાતું હતું તેઓ પોતાના પાલકોની મદદથી રાત દિવસ મૂકેનત કરી કનાલનો વ્યવહાર વખર રૂકાવે શકે રાખી રહ્યા છે.”

સત્યનો ડર

શ્રી. કેદારનાથજી
આ જગલ આપણને અસત્ય આચરણ કરવાનો ડર લાગવાને બદલે સત્ય આચરણ કરવા નો ડર લાગે છે. ખરી રીતે જે ડર છે તે મનનો ડર છે. સત્યને માર્ગે ન ચાલી શકીએ તે આપણી નબળાઈ છે. સત્ય જો આચરણીય ન હોય તો તેવું મદત્તવ શું? કોઈ પશુ કળા કે વિદ્યા સંપાદન કરવી હોય તો શરૂ આતમાં તે કહિન જણાય છે પશુ પાછળથી તે સ્વાભાવિક બની જાય છે. જેમ પક્ષીને આકાશનો ડર નથી, સિંહને જંગલની બીક નથી, માછલીને પાણીનો, બય નથી, તેમ સભ્યનો સંકટોથી ગભરાતા નથી. તેઓ સમજે છે કે સંકટોમાં જ તેમનાં સદૃશ્યો ની પરીક્ષા થાય છે. પરીક્ષા સમયે જેણે તકવારી નહિ કરી હોય એવો વિવાર્યો મખરાશે પણ જેણે પૂર્ણ તકવારી કરી છે તે તો પરીક્ષાને આનંદ થી આવકારશે. જે જેવો પ્રયત્ન કરે છે તેવી તેને સિદ્ધિ મળે છે. જેવો નિશ્ચિય કરીએ તેવી જાંહી જીવી શકીએ, પરંતુ પોતાના દોષો છુપાવવા અને ‘શુદ્ધ રીતે વેપાર ચાલી જ ન શકે’ એવા ખોટા સિદ્ધાંતો જીવનમાં ન અપનાવી બેસીએ તેની ખાસ તહેદારી રાખવી જોઈએ.

આપણો જન્મ માનવીસુખ માટે છે, તેથી માનવીસુખ સિવાયના બીજા સુખોને તુચ્છ માનવા જોઈએ. તે માટે મોહ, લાલસા, પ્રતિષ્ઠા, લોભ, મદ, મત્સર વિગેરેથી મળનારા સુખોને આપણે ત્યાજ્ય ગણવા જોઈએ. પ્રેમ, વાસ્તવ્ય, શ્રદ્ધા, ભકિત, નિષ્ઠા, સભ્યનો અને માતાપિતા વિશે આદર વિનય, સત્ય પ્રામાણિકતા, દક્ષતા, આજ્ઞા, બીજાના સંતોષમાં સંતોષ માનવાની વૃત્તિ, એ બધાં દ્વારા મળનારા સુખોને જ આપણે ધર્મ અને (અનુસંધાન માટે જીઓ પાને ૪૩૭)

હંમેશ કરતાં આજે બધાના હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીત્રને માટે પ્રેમ, તમારા બાળકો માટે સાચો શહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અલીમાન લઈ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્માદા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના લલા માટે તેઓની આકૃતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડીયાની જીન્દગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

હવેનો વીમો લઈ તમારા વહાલાઓને તમે આનંદ આપી શકો છો, અને અમે તમારી સેવા કરી આનંદ લઈ શકીએ છીએ. વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

— ધી —

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ કં. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

ફ્રેસ્ટમજી (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

*****

ટેલીફોન:
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાઇટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૨ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૬.

એક ઇતિહાસીક પરીષદ

આ અઠવાડીયામાં ખુબમ-ફ્રીડમમાં જે પરીષદ ભરાઈ હતી તેને ઇતિહાસમાં એક પાતું ઉમેર્યું છે. આ પરીષદમાં દરેક આફ્રીકન પક્ષના નેતાઓનો અવાજ હતો કે જેઓ આફ્રીકન સમાજ ક્ષેત્રમાં આગળ પડતો ભાગ લેનારા હતાં. ચર્ચો, વકીલો, વેપારી, કામદારો, અને પ્રેસ વિગેરે ક્ષેત્રમાં આગળ પડતા કામ કરનારાઓનો આમાં સમાવેશ થાય છે. તેઓ બધાએ ભેગા મળી ટોમલીન્સન હેવાલ ની અને ઇલાયદાપણાની નીતીની આફ્રીકનો ઉપર અને ખીન-ગોરાઓ ઉપર શું અસર થાય છે તે વિશે ચર્ચાઓ કરી હતી.

આવું પગલું પહેલા કદી ભરવામાં આવ્યું નહોતું. એ કારણે નહીં કે, તેની આ પહેલા આ-વશ્યકતા જણાઈ નહોતી. આ-ફ્રીકન કોંગ્રેસ કે, જે આફ્રીકનોની આઝાદીની ચળવળમાં આ-ગળ પડતો ભાગ લેનારી સુખ્ય સંસ્થા છે, એ સંસ્થાએ પહેલા ઘણીવાર ચોખ્ખા શબ્દોમાં બહાર કહ્યું જ છે કે, ઇલાયદાપણુ આ ફ્રીકનો માટે ભયંકર પરીણામ લાવનાર છે. આફ્રીકનોને એકત્ર ચર્ચ ઇલાયદાપણાની ગંભીરતાં સમજવા માટે દશ વર્ષ લાગ્યાં. આ ભેતા એમ નહીં કહી શકાય કે, આ પરીષદમાં જે નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે તે, ઉતાવળીઓ, અથવા ઉશ્કેરણીના પરીણામે કરાયો છે. દશ દશ વર્ષના અભ્યાસને પરીણામે આ નિર્ણય ફળીભૂત થયો છે.

આથી એ ચોખ્ખુ ધાય છે કે, મી. ફ્રેવુડનું એમ કહેવું છે કે, “આફ્રીકનો વધુ સંખ્યામાં દિન પ્રતિદિન ઇલાયદાપણાને સ્વિકારતાં બન્યું છે” તેના આ દેશમાં કે પરદેશમાં અસ્વિકાર થયો નોંધ્યો. કારણે એ સિદ્ધ થાય છે કે, મી. ફ્રેવુડે ખરી

રીતે એવો પ્રચાર કરવો જોઈએ કે, ‘વિરોધ વધતો બન્યું છે તેથી અમારું સાશન વધુ કડક બનતું બન્યું છે.’

પરીષદનું શું પરીણામ આવ્યું? પરીષદે ટોમલીન્સન હેવાલનો સખત વિરોધ કર્યો અને તેના કારણે આ અંક માં ખીને સ્થળે તેનો હેવાલ આપવામાં આવ્યો છે તેમાં બતાવાયા છે. આ હેવાલ આ-ફ્રીકનોના વિદ્વાન નેતાઓને ઘડતા ત્રણ દિવસ લાગ્યા હતાં. જે લોકોએ ટોમલીન્સન હેવાલના વિરોધના કારણોનો હેવાલ ઘડ્યો હતો તેઓ એક પક્ષી સંસ્થાના કાર્યકરો નહોતા. પણ બધા જ જુદા જુદા પક્ષના હતાં અને તેમાના એક ડચ રીફોર્મ ચર્ચના પણ હતા.

આ પરીષદ ફક્ત વિરોધ કરીનેજ નથી વિખેરાઈ ગઈ. પણ તેઓએ ચોખ્ખુ જણાવ્યું છે કે, સાઉથ આફ્રીકન પ્રબ્લ સામે એકજ આશા ભર્યો માર્ગ છે કે, સમસ્ત આફ્રીકની જુદી જુદી પ્રબ્લો વચ્ચે સંગઠણ અને સંપ ડેળવી આગળ વધવું. અને એ સત્ય પણ સ્વિકારવામાં આવ્યું છે કે, એક ખીન પર એક ખીનના સુખ દુઃખો અવલંબેલા રહેલા છે. આ વિચાર ઘણા આવકારદાયક છે. આથી બતી બતી વચ્ચે કુસંપ ન થતાં બધા વચ્ચે એબલાસ ભયું વાતાવરણ સરભરશે. વધુમાં આ પરીષદે વિનતી કરતો ઠરાવ કરી ડચ રીફોર્મ ચર્ચને ઇલાયદાપણાની નીતી સ્વિકારનારો નિર્ણય ફરી વિચારી જવા અપીલ કરી છે. આ બતાવે છે કે, જેઓ એવો આરોપ આ પરીષદ પર મુકે છે કે, ઇંગ્લીશ લોકોની ઉશ્કેરણીથી આફ્રીકનો આફ્રીકનરો સામે માથું ઉચકી રહ્યા છે તે આક્ષેપ આથી ખોટો પુરવાર થાય છે. ખીન આ

હેવાલ અને અરજ એ તરફ અવિશ્વાસની નજરે પુરવાર કરે છે કે, તેઓને જે પ્રશ્નો અસર કરનારા છે, તેનો વિચાર અને નિર્ણય આફ્રીકનો સ્વતંત્રપણે કરી શકે છે. ખીન તેઓએ એ પણ ચોખ્ખુ જણાવ્યું છે કે બતીને કારણે તેઓ કોઈ સામે દુશ્મનાવટ નથી સેવતાં. ડચ રીફોર્મ ચર્ચ જે ફરી વિચાર કરી ઇલાયદાપણાની નીતીને ટેકો ન આપવાનો નિર્ણય લે, તો આપણો સવાલ ઘણો સરળ બનવાનો સંભવ છે.

પરીષદે એક એવો ઠરાવ પણ સર્વાનુમતે કર્યો છે કે, બધી સંસ્થાઓનું અને પક્ષોનું પ્રતિ-નીધીત્વ ધરાવતી એક નવી સંસ્થા-યુનાઇટેડ નેશનલ ફ્રન્ટ-સ્થાપવામાં આવે અને તે દ્વારા ઇલાયદાપણાની નીતીનો સામનો કરવામાં આવે. આ ફ્રન્ટ માટે પરીષદે બહાર કહ્યું હતું કે, આમાં બતીલેદને સ્થાન નથી અને જે લોકો બતી લેદના વિરોધીઓ છે તેઓ સર્વેને માટે આના દરવાજા ઉઘાડા રહેશે. તેમજ જે માનભયું સ્થાન ખીનઓને અને આફ્રીકનોને મળશે તેજ ડચ રીફોર્મ ચર્ચના આફ્રીકનરો જે આમાં સામેલ થવા ઇચ્છશે તેમને પણ મળશે.

આ પત્રની કટારોમાં અમે ઘણીવાર આવું એક ફ્રન્ટ સ્થાપવા માટે લખી ગયા છીએ કે એક સંયુક્ત ફ્રન્ટ દ્વારા અહીંની રાજ નીતી નો સખત સામનો કરવો જોઈએ. આ દેશમાં ઘણા એ મતને માન નારોઓ છે કે, આવા ફ્રન્ટથીજ આ દેશની નીતીનો સામનો કરી શકાશે. જે એવો ફ્રન્ટ બહુમતીના સાથ વગર સ્થાપવામાં આવ્યો હોત તો તે ફાયદા કરતાં નુકસાન કરતા બનત. આજે જ્યારે આફ્રીકનોએ બહુમતીએ એ પગલુ ભરવાનો ઠરાવ કર્યો છે તો પ્રત્યેક પ્રબ્લસત્તાકવાદી ઓની ફરજ છે કે, આ નિર્ણયને વધાવી લઈ વગર ઢીલે તેને અપનાવી સાથ આપે.

અમે એક ચેતવણી આપવા ઇચ્છીએ છીએ. આ ફ્રન્ટને નલાવવું સહેલું નથી. એને સક્રીય કરવું શરૂવાતમાં કઠાય ઘણુ સુફલેલ જણાશે. બધીજ બતની પ્રબ્લોનો એક ખીન

તરફ અવિશ્વાસની નજરે નિહાળવાના શિક્ષણ દ્વારા ઉછેર થયો છે. બતીલેદને પરીણામે રાજદારી મતલેદો ઘણા પ્રખર બન્યા છે. આ મતલેદોને વધુ પ્રખર કરવા કરતાં તેનો નાશ કરવાની આપણે બધાએ જહેમત ઉઠાવવી પડશે. આથી સૌથી પહેલા આપણે એ કાર્ય કરવું પડશે કે, જેનાથી વાતાવરણ એવું ફેલાય કે પ્રત્યેક બતી કે પક્ષના લોકો એક ખીન તરફ વિશ્વાસની નજરે ભેતા થાય, અને હળે મળે અને વિચારોની આપલે નિખાલસતા થી-કરે. આથી અમે લીબરલ પક્ષનું પગલું આવકારીએ છીએ. તેઓને આફ્રીકનોએ મદદને માટે આમંત્રણ આપ્યું તે તેઓએ સહર્ સ્વીકારી પરી-ષદમાં હાજરી આપી હતી અને ગોરા-તથા ખીન-ગોરાઓ વચ્ચે સંપ ભયું વાતાવરણ સરજવા પોતાથી બનતું કહ્યું હતું. અમે લીબરલ પક્ષનો ઉદ્દેશ કરીએ છીએ કારણ ભૂતકાળમાં તેના તરફ અવિશ્વાસથી જેવાની આપણને આદત પડી હતી. આ ઉપરાંત આ પક્ષની નીતી એ છે કે ઇલાયદાપણાના વિરોધીઓનું સંગઠણ કરવું અને સુભેળ સાધવો અને આ નીતીનો તે અમલ કરી રહ્યું છે. પક્ષની આ નીતીનો મૌન્ય પુરાવો એ છે કે, આ પક્ષ આફ્રીકન પરીષદના આમંત્રણને માન આપી તેમાં ભાગ લેવા તઈયાર થયો.

સાઉથ આફ્રીકાની પ્રબ્લને અમારી વિનતી છે કે, ઘરમાં અને બહાર પ્રત્યેક બતી માટે આદર અને વિશ્વાસનું વાતાવરણ સરજ નિખાલસ ક્ષેત્ર તઈયાર કરે. આ આપણું ધારેલા સંપને સ્થળે પહેચવા માટેનું પહેલું પગથીયું ગણાશે.

ગમારી વિનતીનો જવાબ આહકોને એક નવો આહક વધારી દેવા માટે અમે જે વિનતી કરી હતી તેનો આ અઠવાડીએ નિચલી વ્યકતીએ તરફથી અમને સહકાર મળ્યો છે. ફ્રીકન હરી, ડરબન એક હરકીશન પરશોત્તમ શુકવેન, જે નવા આહકો.

આફ્રિકન પરિષદનો હેવાલ

સમસ્ત દેશના આફ્રિકનો અક્ટોબર માર્ચ પાંચ ને છ તારીખના બહુમતીન ખાતે ભેગા થયા હતાં અને ટોચી-સન હેવાલ પર ચર્ચા કરી હતી.

આ પરિષદમાં ૨૯૪ સભ્યો ભેગા થયા હતાં. જેઓ દેશના જુદા જુદા પ્રાંતોમાંથી અને જુદી જુદી સંસ્થાઓમાંના હતાં.

ટોચી-સન હેવાલ ઉપર બંધીખાણથી આમાં વિચાર પૂર્વક ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. અને અંતે એનો સખત વિરોધ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું.

કારણો

(૧) ટોચી-સન હેવાલમાં ૨૫ માં પ્રકરણમાં ૨૨માં કક્ષામાં છે કે,

“આ પ્રક્રિયા ઉલ્લંઘન કરશે કે નહીં તે રાજદારી વિચારોથી તેને અમલ થાય.”

પરિષદ એવું કહ્યું આ હેવાલમાં ભેગી નથી કે રાજદારી વિચારોથી હેવાલે ઠાંધળાઈને સારા ઉલ્લંઘનમાં હોય. આથી અમે એજ નિર્ણય પર આવી ચંકીએ છીએ કે હેવાલ એમ કહેવા માગે છે કે પ્રત્યેક જુદા ક્ષણવાક્યાઓમાં તે તે જાતીની સત્તા રહે.

(૨) હેવાલ સાથે આફ્રિકાને એક સામું બતાવે છે કે જે પ્રકરણ ૨૫ના કક્ષા ૪૨માં છે. તે જણાવે છે કે,

“કમીશન એમ માને છે કે, આ દેશમાં જાતી જાતી વચ્ચે સંબંધ એવી રીતે કરી શકાય તેમ છે કે જેથી બધી જાતીઓને સંતોષ થાય. એ પણ જોઈએ છે કે એક જાતીના ભેગા પીછા જાતીની જાતી ન કરવામાં આવે. બધાને સંતોષ બારેજ થાય કે આ સલાહનો ઉલ્લંઘન અને સમાનતાથી કરવામાં આવે. તે નિચે મુજબ કરી શકાય.

“આને બાન્ડુ આપણી ખિસ્તી નિતી અને પશ્ચિમની રહેણીને સ્વીકારતો થયો છે. આથી તેની ફરજની બાવના અને જવાબદારી એ વધતી જાય છે તેથી તેમને હકો નિચે જણાવ્યા પ્રમાણેના આપવાની જરૂર રહેશે.

(૧) બધા ગોરાઓ સાથે તેઓ બળી જાય.

(૨) અથવા બાન્ડુઓને સ્વતંત્ર રચણ પુરોપીઓની દબલ ગીરી વચરનું આપવું.

હાલના સંભોગો જોતા વચલો મામું બંધી જાતીઓના સંગઠનમાં જણાય છે. આ જોના સાથે આફ્રિકા માટે એજ રસ્તા છે. એક

બધાનું મિશ્ર આફ્રિકા અથવા બધાને જુદા જુદા સાબ ક્ષણવાક્યા રાખવા.

આ પરિષદ એનો સ્વીકારી નથી શકતી કે સાથે આફ્રિકા સામે ફક્ત એજ માગો છે. પૂર્ણ સ્વતંત્રતા યા પૂર્ણ ક્ષણવાક્યાપણું ગોરા અને બાંડુ વચ્ચે. પરિષદ પરિસ્થિતી પર વિચાર કરતી એમ માને છે કે, સાથે આફ્રિકામાં વસ્તી બંધી જાતીઓ વચ્ચે સહકાર અને એક બીજા પર અવલંબનની માટે બાવના ફેળવાવી જોઈએ અને નિતીથી સાથે આફ્રિકાના ગોરાને કરો જાવ ન હોઈ શકે.

(૩) આ પરિષદ એમ માને છે કે, ટોચી-સન હેવાલને અમલમાં મુકવાથી સાથે આફ્રિકામાં નહીં પણ બીજા આફ્રિકાના વસાહતોમાં બંધી પરિસ્થિતી ઉભી થશે. હાલના મોજુદ કાયદાઓ અનુસાર આફ્રિકાને તે સામાન્ય નાગરીક હકો પણ આપવામાં નથી આવતાં કારણ ગોરાઓ માને છે કે, તેમ યુવાથી ગોરાઓનું સાથે આફ્રિકામાં વસવું બંધ થઈ જશે. આફ્રિકાને,

- (અ) આ દેશની સરકારમાં ભાગ નથી.
- (બી) પોતાના ઘરમાં પણ નીબંધ રહી નથી શકતો.
- (સી) આર્થિક હકોનો અભાવ. ઇચ્છા મુજબ કામ કરવા પર અંકુશ.
- (ડી) દેશમાં સ્વતંત્ર રીતે ફરવા ફરવા અને ઢળવા મળવા પર પ્રતીબંધ.
- (ધ) માનવ તરીકે પોતાનો બચાવ કરવાનો પણ હક નહીં.

નાગરીક હકો

ટોચી-સન હેવાલમાં બંધી જાતીઓને સમાન રીતે નાગરીક હકો આપવામાં આવ્યા છે તે પુરવાર કરવા માટે ઘણા પ્રયત્ન તે કમીશન કર્યો છે.

આ પરિષદ એનો વિરોધ કરે છે, કારણ સાથે આફ્રિકાની ખરી પરિસ્થિતીની એ ખોટી બાજુ બતાવાઈ છે. આ પરિષદ એમ માને છે કે, સાથે આફ્રિકાના બીન-ગોરા લોકોને ક્ષણવાક્યાપણાની નિતીના કાયદાઓના એટલા બધા બંધનમાં છે કે તેઓને પ્રત્યેક પક્ષે અડચણ જણાય છે.

આ નિતીને વળગી રહીને સરકાર સાથે આફ્રિકાને બચમાં મુક્યું છે. જ્યાં પોલીસના ફોર્સમાં પડે છે. લોકોને દેશ નીકાલ કરવામાં આવે છે. જેઓ સરકારની નિતી સાથે માથુ ઊઠાવે તેઓને હકવાર કરાય છે. અને જીઓ માટે પાસનો કાયદો અમલમાં મુકવામાં આવે છે. ઉધારી જાણણીઓમાં પુરવામાં આવે છે.

એતી જોડોમાં શુભામગીરીઓ કરાવાય છે. આવા ઘણા “પોલીસ રાજ”ના કાયદાઓથી આફ્રિકાનું જીવન ઊંધી નખાયું છે.

આ પરિષદ આફ્રિકાનો માંબણીને સહકાર અને સાથ આપે છે કે, ક્ષણવાક્યાપણાની નીતીનો અમલ ન કરવો અને ગોરાઓની જમજ તેઓને પૂર્ણ નાગરીક હકો આપવા.

આ એક જ કાળા અને ગોરાઓની વચ્ચે શાંતી અને સુલેહ બંધી માગી અમને હેવાલ છે.

આર્થિક

ટોચી-સન હેવાલનું સુચન નેટીવ રીઝર્વિસમાં આર્થિક પ્રમતી કરવાનું છે. આ પરિષદ એ દ્રષ્ટી ખોલુને સહમત નથી થતી કારણ કે એને ક્ષણવાક્યાપણાની નિતી સાથે જોડવામાં આવ્યું છે. આથી આ પરિષદ માને છે કે, કમીશન જે રીઝર્વિસમાં સુધારણાઓ માટે આફ્રિકાના સહકારની આશા રાખી છે તે તેઓને નહીં મળે.

મને તે દેશની આર્થિક પ્રમતી માટે પ્રત્યેક માનવીની અકકલ અને કુશીવારીનો ઉપયોગ કરવામાં આવે તે એ દેશની નિતી સારી જણાય.

પણ એવી ક્ષણવાક્યાપણાની નિતીને અનુસરીને આર્થિક પ્રમતી આફ્રિકાને માટે જુદી ઘડવામાં આવે અને રહેણાંકો પણ જુદા કરવામાં આવે અને સામાન્ય તથા આર્થિક હકો પણ જુદા હોય તેવી નિતીનો આ પરિષદ સખત વિરોધ કરે છે.

આ પરિષદ વધુમાં એની નોંધ લે છે કે, ટોચી-સન હેવાલમાં જે કાંઈ સારી સુચનાઓ કરવામાં આવી હતી તેને સરકારે તેમાંથી ખાતલ કરી છે. આથી સરકારનો કાળાઓનું બહુ કરવા માટેનો જે હાલો છે તે ખોટો ઠરે છે.

ફેળવણી

ટોચી-સન હેવાલની ફેળવણી વિષેની સુચના કદી અમલમાં મુકવા જોઈ નથી. એ સુચના મુજબની ફેળવણી આફ્રિકાને જો આપવામાં આવે તે તે ફેળવણી પામેલો આફ્રિકન આજની કુનીયાની પ્રમતી સાથે કદી સહકાર સાધી ન શકે. ફેળવણી સારી છે કે, નહીં એની પારા શીશી એ છે કે, તે ફેળવણી પામેલા સમાજમાંથી ચારીત્રવાન અને સારા નાગરીકો અને નેતાઓ આપણને મળે છે કે નહીં. સરકાર આને ઠાવો કરે છે કે, જે ક્ષણવાક્યાઓ બાંધવામાં આવશે તેમાં તેઓને જોઈતી બંધી જ સમવડો કરવામાં આવશે. પણ અમારા વિચાર મુજબ ફેળવણીમાં આને જે ક્ષણવાક્યાપણું છે તેનાથી આફ્રિકામાં

સારા નાગરીકો કે નેતાઓ મળવા અશક્ય બનશે. આફ્રિકાને માટે ફક્ત આફ્રિકન બાવામાં જ બહુ જ્ઞાન આપવાની આજની સરકારની નીતીથી બહારની કુનીયા સાથે આફ્રિકાને સંબંધ ટુટી પડશે અને કુનીવરસીટીનું શિક્ષણ તેઓ માટે સાવ બંધ થશે.

સાથે આફ્રિકામાં બાન્ડુ કુનીવરસીટીઓ બાંધવાથી ફેળવણીનું ક્ષેત્ર ફેલાશે. આની કુનીવરસીટીઓને માટે આર્થિક સહકાર નહીં મળે એટલું જ નહીં પણ દેશમાંની ખીછા કુનીવરસીટીઓ સાથેની કલનામાં ફેળવણીના ક્ષેત્રનું ધોરણ પણ નીચું બનશે.

ચર્ચા

ટોચી-સન હેવાલ ચર્ચાને માટે એ સલાહ આપે છે કે અમે ઉપર સરકારનો કાથુ હોય અને સરકારની યોજનાઓને અમલ કરાવવા માટે તે સાધનરૂપ બને. આ પરિષદ કમીશનના એ મત સાથે સહમત નથી થતી કારણ આ પરિષદ માને છે કે, ચર્ચા ધાર્મિક સંસ્થાઓ છે અને તેનો ઉપયોગ ફક્ત કુનીયા પર જબરનું રાજ્ય સ્થાપવા માટે જ કરવામાં આવેલો જોઈએ. આથી દેશના નૈતીક કાયદાઓને બંધ થઈ રહ્યો હોય તેમાં તે સાથે આપી ન શકે.

ક્ષણવાક્યાઓ અને રાષ્ટ્રીય ઘરો

આ પરિષદ એ સ્વીકારી નથી શકતી કે સાથે આફ્રિકામાં ગોરા વાડા અને બાન્ડુ વાડા એમ બે જુદા વાડા થઈ શકશે. આફ્રિકાને તેમજ બીન-ગોરાઓ એમ કહેવા માગે છે કે સાથે આફ્રિકામાં એક તથા પણ જમીન એવી નથી કે, જે પર ગોરાઓને હક હોય અને બીન-ગોરાઓને ન હોય. તેથી આ પરિષદ એમ માગે છે કે, ગોરાઓના જેટલાજ બધા હકો બીન-ગોરાઓને હોવા જોઈએ.

આ પરિષદ આથી આને જે હજારો બીન-ગોરાઓને પોતાને સ્થાનેથી ક્ષણવાક્યાપણાના અમલ માટે અસેડનામાં આવે છે તેનો સખત વિરોધ કરે છે.

આ પરિષદ આફ્રિકાને માટે “રાષ્ટ્રીય ઘરો”નો વિરોધ નિચેલા કારણોસર કરે છે :

- (૧) આફ્રિકાને આ દેશના વલ્ની છે અને તેથી સમસ્ત આફ્રિકા તેઓનું ઘર છે એવો ઠાવો તે કરી શકે છે.
- (૨) દેશમાં એકે એવું રચણ નથી કે, જેની પ્રગતી માટે આફ્રિકાને સાથ ન આપવો હોય.
- (૩) આ કારણથી આફ્રિકાને આર્થિક દ્રષ્ટીએ નબળા બનાવવા

અમારી ચાલુ વાતો

ધુપ સુગંધ

લેખક: શોપાન

પ્રકરણ ૨૩૩

સ્નેહ ને શક્તિ સાથે જ પ્રાપ્ત થાય છે તરલિકા બોલે છે: 'મારે તમને બંનેને મુક્ત પંખીની જેમ સાથે જ વિહાર કરતાં જોવાં છે કમલેશ કહે છે: 'અંતરની વ્યથા સમંભું છું; પરંતુ લયનાં કારણે મને સમજાતાં નથી.' જે કુમારે ધ્રુવરી પ્રગટાવી તે જ કુમારની સમસ્યા ઉકેલવાની છે!

આશ્ચર્યોની પરંપરા

માધવી અને કમલેશ કોલેજ છોડી સ.થે નીકળ્યાં પછી થોડીવાર સુધી મુંઝાં મુંઝાં જ ચાલ્યાં. બંનેનાં મન વિચારોથી ભરેલાં હતાં, છતાં તેને ચપ્પોમાં વ્યક્ત કરવાનું શરૂઆત દરમિયાન કમલેશ વિચારતો હતો: 'મારી મૈત્રી પહેલાં માધવીનું જીવન ચાંતરણની જેમ સરલતાથી વહી જતું હતું, એના મુખ ઉપર દુઃખ, વ્યથા કે મુંઝવણના ભાવો કદી દેખાતા નહોતા.' માધવીને યત્ન હતું: 'કમલેશ ને હું શી રીતે મારા મનની રિચિતિ સમજાવી શકીશ? જે દુઃખ છે તે મેં જાતે જ સંભળ્યું છે, એનો એમાં લેણમત્ત હોય નથી. એ કેવી મરતી થી જીવન ગુજારતો હતો! મારા પ્રત્યે ની લામણી પછી એ જાણે તદ્દન પલટાઈ ગયો છે. મારા સ્નેહનું આનું પરિણામ કેમ આવ્યું હશે!'

બંનેના મનસાગરમાં વિચારોની ભરતી ચડી હતી. એક પછી એક મોજાઓ આવ્યા કરતાં હતાં. પંદરેક મિનિટ સુધી તેઓ ધીમે ધીમે ચાલતાં જ રહ્યાં. અચાનક એમની પાસે આવી એક મોટર ઉભી રહી. બંને ચમકી ગયાં. માધવીએ જોયું તો ગાડી કુમારની હતી, તે જ ચલાવતો હતો. માધવીને જોતાં દસીને બોલ્યો: 'કંઈ વિશેષ તો નથી પાડ્યો ને મેં?'

માધવી એને જોતાં જ કુશળ અર્થ હતી. એણે જવાબે કહ્યું વાક્ય એણે અધુરું જ સાંભળ્યું. જવાબ આપવા ની દીર્ઘમત્તે રવરથતા એનામાં પ્રગટ્યાં નહિ. કમલેશ સહેજ આશ્ચર્યને રોપથી કુમારના ચહેરા સામે જોઈ રહ્યો. કુમારે એ દિલ્લા બાવો જાણખ્યા, પરંતુ જાણી જોઈને એ તરફ બેદરકાર રહ્યો. માધવી તો ગાડી જોતાં જ થંભી અર્થ હતી અને પ્રાથમિક ધ્રુવરી પછી તેનાં માત્રો દીલાં પડી ગયાં હતાં એટલે તે આમળ વધી શકી નહિ તેમ કશો ઉત્તર પણ આપી શકી નહિ.

કુમાર ફરતે બોલ્યો: 'માફ કરજો. મારે ખાસ કંઈ કામ નહોતું. સહેજે જોવાં એટલે માડી આ બાજુ ફેરવી.

આમ તો હું સામી બાજુએથી જતો હતો.'

માધવી આમ-છતાં કંઈ બોલી શકી નહિ. કમલેશની જાણખ્યા કરાવવાનું કે કુશળ સમાચાર પુછવાનું પણ તેને સૂઝ્યું નહિ. કુમારે પળવાર એની સામે ને પછી કમલેશ તરફ એક કટાક્ષભરી દષ્ટિ ફેંકી ગાડી ચાલુ કરી. માધવીમાં એ જાણે સહેજ દીર્ઘમત્ત આવી ને વિદાય આપતી હોય એમ બોલ્યું દસી એણે હાથ ઉઠાવ્યો કુમારે 'બાપ બાપ' કરી ગાડી દેખારી મૂકી. માધવી વિચારશુન્ય બની થોડીવાર ત્યાં જ ઉભી રહી ગઈ.

કમલેશ પૂછ્યું: 'મોણું હતું એ?'
'અમારા સ્નેહી છે.'
'તો આટલો બધો મબરાટ શા માટે?' કમલેશને આશ્ચર્ય થયું. ને કંઈક વિચાર આવતાં એણે ઉમેર્યું: 'બા-બાપુજીને એ કંઈ કહેશે એવો ડર છે?'

'એથી વધુ એ કરશે.' રવગત બોલતી હોય એમ માધવીએ કહ્યું.
'તારી સામે એને કંઈ વિરોધ છે?'
'હોવો જોઈએ.'

'મારે તો કેલેજ છોડવાથી તારી અરવરથતા ઘટવાને બદલે વધી ગઈ!' કમલેશ બોલ્યો.

માધવી મૂંગી રહી વિચારવા લાગી: 'હવે કરવું શું? કુમાર આ પ્રસંગને અહીં જ છોડી દેશે નહિ અને સીધી જા આડકતરી રીતે બા-બાપુજીને કહ્યા વિના પણ રહેશે નહિ. સાથે જ વિચાર આવ્યો: 'હવે કેલેજમાં જવાથી પણ શો લાભ?...થેર જવાનો પણ શો અર્થ?'

કમલેશ માધવીની આ રિચિતિથી યાચ્યો હોય એમ બોલ્યો: 'અહીં જ ઉભા રહેવું છે?'

માધવીએ ચમકીને કમલેશ સામે જોયું. એના મુખ ઉપર કંઈક ન સમજાય એવા ભાવો માધવીએ નીર-ખ્યા. કોઈ દિવસ કમલેશના ચહેરા ઉપર આવા ભાવો એણે જોયા નહોતા. પ્રથમ મરતીના રંગે જોયા હતા. કોઈવાર ઉદાસી જોઈ હતી, એ પછી

દુઃખદર્દની લાગણીઓને ચહેરા ઉપર રમતી જોયેલી અને આ બધા ભાવો ની આરપાર સ્નેહને શીતળ સ્પર્શ એણે અનુભવ્યો હતો. આને જાણે એના ચહેરા ઉપર અણમસાની રેખા આ ઉપસી આવી હોય એમ માધવી ને જણાયું. એ કંઈ બોલ્યા. વિના કશા અભિપ્રાય સાથે તેની સામે તાકી રહી.

માધવીની આંખોએ, સૂર્યાકિરણની ધ્રુમસ પર અસર થાય એવી અસર કમલેશના ચહેરા ઉપર ઉપજાવી. રોપ કે અણમસાનાં આંખાં વાદળા તરત જ વિખરાઈ ગયાં ને લાગણીથી દ્રવેલા હૃદયનું પ્રતિબિંબ આં ઉપસી આવ્યું. ધીમેથી એ બોલ્યો: 'તારા દુઃખને હું સમજી શકતો નથી એમ તને લાગે છે ને માધવી?'

આ સાંભળતાં માધવીની આંખો બીની બની અર્થ હોત, પરંતુ આજુ બાજુ જોઈ એણે દીર્ઘમત મેળવી ને પમલાં પણ ઉપાડ્યાં. થોડે દુર જઈ કહ્યું:

'ક્યાંક બેસીએ, યાક લાગે છે.'
કમલેશ તરત જ ચેરેટોરોં તરફ આંગળી ચીંધી ને બંને એ બાજુ વળ્યાં. ફરી મંબીર મોન છવાઈ ગયું.
'કંઈ લેવું છે? આ પીતી છે?' એક ઈનીનમાં બેઠાં પછી કમલેશ પૂછ્યું.

માધવી સહેજ દસી ને બોલી: 'એસવા માટે પણ કંઈક લેવું જોઈશે ને?'

કમલેશ ચાતો જોડર આપ્યો ને નિરાંત કરીને એ બેઠો. માધવીનું મન પણ કંઈક ઢળવું થવા લાગ્યું. અચાનક એવો આભાસ થયો કે કેળીનનાં બારણા પાસે કોઈ ઉભું છે. તરકાળ કલ્પના દોડી: 'કુમાર હશે?' માધવીથી રહેવાનું નહિ. એણે બારણા તરફ નજર કરી કમલેશને કહ્યું: 'વેલા બાઈ અહીં સુધી તો નથી આવ્યા ને?'

'બહુ ડર લાગે છે તને?' બોલતા કમલેશ ઉઠ્યો ને બારણું સહેજ ઉઘાડી એણે જોયું. દસીને કહ્યું: 'વેઈટર છે.'

કમલેશ એ પછી ઘણા મંબીર બની ગયો. આ આવી તે એણે મૂંગા મૂંગા જ પીધી. માધવી એને ચીંતાથી નિરખી રહી છે તે એણે જોયું ખરું, પરંતુ તેના મનની રિચિતિ માં ફેર પડ્યો નહિ. માધવીથી આ સહન ન થયું એટલે એ બોલી: 'તારી મૈત્રી માટે હું યોગ્ય નથી.'

કમલેશ ચમકી ગયો ને આશ્ચર્યથી માધવી સામે જોઈ રહ્યો. માધવીએ એ જ સ્વરમાં કહ્યું: 'હું નિર્બળ ને ડરપોક છું. તારા સાર્થદાર બનવાની મારી યોગ્યતા નથી.'

'આ બધું છે શું તે મને સમજાવું નથી. એ મોણું હતું? શું કરે છે?'

કુટુંબ સાથે એને શો સંબંધ છે? એનો આટલો બધો ડર શા માટે?' કમલેશ ત્વરાથી બોલી ગયો.

'જે કંઈ છું.' માધવી બોલી: 'એમનું નામ કુમાર છે. પિતાજીના નિકટના મિત્રનાં પુત્ર છે. એમના જ આગ્રહથી અમે નૈનિતાલ ગયાં હતાં. એમના જ કારણે હું પાછલા દિવસોમાં તને પર લખી શકી નહોતી.'

'પણ એનાથી ડરવાનું શું કારણ છે?'

'એટલું પણ નથી સમજાવું?'

'એ પિતાજીને કહેશે ને તેઓ તારા જ ચરો એમ જ ને?' કમલેશ થોડી બેદરકારીથી બોલ્યો, પછી સહજ ઉચ્ચેરકારથી ઉમેર્યું: 'એ શા માટે કહે? તારી સામે એને શો વિરોધ હોય? એ કંઈ કુટુંબ છે?'

'એ કુટુંબ હોય કે નહિ તે હું નથી જાણતી, સંભવ છે કે ન હોય, પરંતુ મારાથી એ જુબાણેલા છે. કદાચ એમના દિલમાં મારે માટે રોપ પણ હશે...'

કમલેશ આટલું સાંભળતાં જ વિચાર માં પડી ગયો. ધીમે ધીમે એને સમજવા લાગ્યું: 'માધવી રિચિતરત માતાપિતાની પુત્રી છે, કુમાર એના પિતાના ધનિષ્ઠ સ્નેહીનો પુત્ર છે, માધવીના માતાપિતાની ઇચ્છા...અને હા, કુમાર જ ઉત્સાહપૂર્વક એને નૈનિતાલ લઈ ગયો હતો...ત્યાં બંને વચ્ચે ધર્મણ થયું હોય...' કમલેશનું હૈયું માધવી પ્રત્યે પ્રેમથી ઊછળવા લાગ્યું. માધવી એના ચહેરાના ભાવો અવલોકતી હતી ત્યાં એ બોલી ઉઠ્યો:

'હું સમજી ગયો બધું. કુમાર માધવીને સ્નેહ ઇચ્છતો હતો, માતા-પિતાની પણ કદાચ એવી જ અભિ-લાયા હશે. માધવી...'

માધવી દર્શાવેશમાં આવી વચ્ચે બોલી ઉઠી: 'કમલેશ સિવાય બીજાનું કંઈ નહિ જોઈ શકતી હોય!'

બંને પ્રસન્ન ચિત્તે એક બીજા સામે જોઈ રહ્યાં. નેત્રોના તાર હૃદય ના તાર બની રહ્યાં.

—જોડાનીસખર્મના શ્રી. ડાહ્યાબાઈ ત્રીકમભાઈ અને આનંદબાઈ ત્રીકમ ભાઈના પિતાશ્રી શ્રી ત્રીકમભાઈ બાણા બાઈનું કોડાદમાં અવસાન થયું છે પિતાના પૂજ્યાર્થે બંને બાઈઓએ દાન કર્યું હતું.

શુક્રકીર્તી, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન-સ, લાઈસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લેવીયર-સ અને ઇન્ટરવોરન્સ માટે મળે:

આર. વીઠ્ઠલ
૧૨ બાર્ડલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોડાનીસખર્મ, ફોન ૩૩-૧૬૫૫.

વૈદ્યકીય દુચકા

(વિવેચક : રમણલાલ ત્રિવેદી (સોલ્ડસપરી)

વિવિધ વર્તમાન

જેહાનીસબગમાં ગાંધી જયંતિ સભા

સુંદર રમરજો રજુ કર્યો હતો. અને રાષ્ટ્રપિતાને અંજલિ આપી હતી.

શ્રી ક્રાંતિવાલ હોંડુ સેવા સમાજની તા. ૨-૧૦-૫૬ના રોજ રાષ્ટ્રપિતાની જન્મ જયંતિ ઉજવવા શ્રી. પ્રા. સો. જોશીના પ્રમુખપદે ગાંધી દોહમાં એક સભા મળી હતી. એ પ્રસંગે પૂ. ગાંધીજીના પ્રિય ભવનો અને રાષ્ટ્ર ગીતો ગવાયાં હતાં, સભાએ રાષ્ટ્રપિતાને વંદન કર્યું હતું અને વક્તાઓએ બકિતપૂર્ણ અંજલિ અર્પી હતી.

શ્રી કુંવરજીભાઈ તવરીયા અને શ્રી મગનભાઈએ રાષ્ટ્રપિતાની સ્મૃતિરૂપ 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ને ટકાવી રાખવા માટે ઉગર મદદ કરવા પ્રબળે જુસ્સા-દાર પડકાર કર્યો હતો.

શ્રી જોશીએ કહ્યું કે કાળને અંગે પૂ. ગાંધીજી આપણી વચ્ચેથી સ્મૃતિ પથમાં ચાલ્યા ગયા છે. પરંતુ એ વિભૂતિ અનંતકાળ સુધી મનુષ્ય હૃદયમાં અમર રહેશે. દક્ષિણ આફ્રિકાનો દાવો છે કે પૂ. ગાંધીજી તેના હતા. તેણે એ એટ ભારત અને વિશ્વને ચરણે ધરી. અહીંજ તેણે સભના પ્રયોગો કર્યો. અહીંજ તેમના દિવ્ય જીવનનો પામે નખાયો. એમના પ્રતાપે આપણે આ દેશમાં ટકી રહ્યા છાએ. આને પણ આપણે આપણી હસ્તી ટકાવવા માટે એમણે ગાંધ્યા માર્ગે જ ચાલવું પડશે.

નવરાત્રી ઉત્સવ અને ગરબી

કર વર્ષ પ્રમાણે ડરબનની પટ્ટણી સોશીયલ ક્લબ્બુ તરફથી તા. ૫-૧૦-૫૬ થી તે ૧૩-૧૦-૫૬ સુધી નવરાત્રી ઉત્સવ અને ગરબી ચરૂ થયા છે. ૧૨-૧૦-૫૬ના સવારના હવન શરૂ થશે અને સાંજે ૫-૧૫ વાગે પૂજાહુતિ થશે. ગરબી રોજ સાંજના ૭-૩૦થી શરૂ છે.

શ્રી નાથુભાઈ મગાભાઈએ દક્ષિણ આફ્રિકાના સલામત યુવનો ડેટલાંક

સુંબઈના દ્વિભાષી રાજ્યને રાજજીના આશીય

સુંબઈનું દ્વિભાષી રાજ્ય કે, જેને માટે અનેક તોફાનો અને જ્વન હાની ઓ થઇ તેને આશીય આપતાં. રાજર્ષી રાજજીએ કહ્યું કે, "એમ જણાય છે કે, સોક્રામાન્ય તિલક અને મદાતમા માંધી હજી જીવંત છે. અને મોટી મોટી આફતોમાંથી આપણને મચાવી માર્ગ દર્શણ કરાવે છે."

તા. રહમી જ્વનના 'ઓપીનીયન'ના અંકમાં પ્રગટ થયેલા વૈદ્યકીય દુચકાઓ નો વિગતવાર ખુલાસો અને વાંચકો સમક્ષ રજુ કરીએ છીએ આરોગ્ય ની બાબતમાં આપણે ખુબ બેદરકાર અને પાછળ છીએ પરિણાજી આપણે રોગીષ્ટ, દુર્બળ અને આર્થિક સ્થિતિમાં પશુ કંમાળ બનતા જઈએ છીએ. આરોગ્યના વિષયમાં અને તેટલું દરેકે જાણવું અને તેના અમલ કરવા એ આજની મુખ્ય જરૂરીયાત છે.

ઓકી દાતણ જે કરે નરણાં હરડે ખાય, દુધે વાણુ જે કરે તે ધર વૈદ્ય ન જાય.

અર્થ સાદો અને સ્પષ્ટ છે. દાતણ કરતી વખતે ઉલટી કરવી એવો અર્થ નથી. દાંત, રહેાં, મળું અને નાક વિગેરે ખરાખર સ્વચ્છ થાય એ રીતે વખત લઇ દાતણ કરવું જોઇએ. આને સોમંથી નબાણું માણસો ખરાખર દાતણ કરતા નથી. ધ્રુસ અને પેસ્ટ કે પાવડર વાપરી જટપટ એ વિધી પતાવી દે છે. પણ એ તદન ખોટું અને હાનીકારક છે. આ દેશમાં લીલાં દાતણ (બાવળ, લીમડો, વડ વિગેરેનાં) મળતાં નથી એટલે ધ્રુસ અને પાઉડરથી ચલાવવામાં આવે છે. લીલાં દાતણોની ગરજ મારે એવું આપણી પાસે મીઠું છે. અરીખ તવંઅર સહુના ઘરમાં એ હોય છે. બજારની મીઠું પણ પેસ્ટ કે પાઉડર કરતાં એ એટું અને સરતું છે. દાંત સારી રીતે ધસવાને માટે ભમવાને આપણને આંખળીઓ આપી છે. મીઠાથી આંખળી વડે સારી રીતે દાંત ધસીએ, જીમ ઉપર, તાળવામાં અને ગળામાં કાકડાની આસપાસ આંખળાં વડે મીઠું ધસીએ તો ખુબ સરસ દાતણ થાય. મોઢું સાફ થાય. અમિ છુટે દુર્બંધ મટે, આ બધું સહેજે મક્તમાં થઈ જાય. આસ કાસ અને દમ જેવા બાધીઓ થાય નહિ. દાંત ઉપરનું એનેમલ સાથુત રહે-વેાં સ્વચ્છ લોહીથી ચમકદાર રહે પાયોરીઆ-દાંત દાઢનેા દુખવેા અને મેાનાં ચાંદા નેનાં બાધીઓ થતા અટકે. છેલ્લે મોપાઇમાં એક ચરણુ આવે છે 'આંગે પાણી દાંતે લુણુ' દાતણુ કરતી અને મેાં ઘોલી વખતે વડા પાણીનાં છાંટણાં આંગે છાંટવા જોઇએ નથી આંખની દષ્ટિ સાથુત રહે, નિર્મળ અને તેજસ્વી રહે. ચોખસાએ તો નાક વડે પણ દંડ પાણી પીવા જણાવ્યું છે જેને 'નેતીની કોવા' કહે છે અને મળું તથા જઠર સાફ થાય એવી 'ધાતી'ની કોવા પણ જણાવી છે પણ સામાન્ય જીવનમાં એ કોવાઓ માટે અવકાશ અને સમવડો નથી એટલે ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે થઇ શકે તેટલું સંપુર્ણ દાતણુ દરેકે કરવું જોઇએ.

ધ્રુસ અને દુટ પેસ્ટ કે કાઇપણ બજાર પાઉડરો અવસ્થ હાનીકારક છે. ધ્રુસ વડે દાંત ધસવાથી વેાં છોલાય છે. જે દાંત વચ્ચે પોલાણુ પડે છે. દાંતો એકબીજાનેા આધાર ગુમાવી ઢીલા થાય છે. પેસ્ટ અને પાઉડરમાં યુનો અને એવાજ બીજાં અમઝનાટ કરનારાં દાહક પદાર્થો પડેલા હોય છે જે વેાંની ચામડીને આળવી કરે છે. રકતવાહીનીઓ શીયીલ અને છે. દાંત ઉપરના જોનેમલને જખમ પહેાંએ છે. પરિણામે વૈસા-ખરચીને આપણે ગૈઘ ડોકટરોને આપણે ઘેર આવવાવું તેતક આપીએ છીએ. કેમકે વેાંનાં રોગનું ધામ બનાવીએ છીએ. આમ આરોગ્ય ની દષ્ટિએ ધ્રુસ અને પેસ્ટ પાઉડર હાનીકારક તો છેજ પણ આર્થિક દષ્ટિ એ પણ એ ન પોપાય એવાં ભયંકર છે. એ વાત આજના સુર જનો સમજે તો તેમનું હિતજ થશે.

—અધુરું.

ટૂલિણી માટે ઉપયોગી

સાથુદાણુની ખીચડી
બનાવવાની રીત

સાથુદાણુ શેર ૧, મીઠું, લીલા મરચા, બટાકા શેર ૧૦ આદુ, લસણ મોપર, મોચમીર.

બટાકાની કાતરી કરી જરા મીઠું નાખી એવાનમાં શેકવા. સાથુદાણુ ઘોષ નિતારી તપેલીમાં ઘી મુખી જીરાને વધાર કરી અંદર સાથુ દાણુ, શેકેલા બટાકા, તેમજ મીઠું મરચા, આદુ, લસણ નાખી દલાવી ને, થોડું પાણી રેડી ધીમા તાપે મુકની. થોડીવારે દલાવવું. ખીચડી ચડીને તપવાર થાય ત્યારે કોપર તથા મોચમીર નાખી દલાવીને ઉતારી લેવી.

પદમાવતી એલ. નવરાત્રીયા, કેપટાહિન.

★

એનેને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.
'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

નવા વર્ષની અભિનંદન પત્રિકા

ધાર્મિક ચિત્રવાળા (ઘડી કરેલા)	શી. ૪-૬ હજન
” ” ૩x૪ કાર્ડ	” ૧૪-૦ ”
” ” ૬x૪ પોસ્ટ કાર્ડ	” ૧૫-૦ ”
રંગબેરંગી ધાર્મિક ચિત્રવાળા	
પોસ્ટ કાર્ડ નંગની	” ૨-૦ ”
હીંદુસ્તાનની સીનરી વાળા ૩x૪ કાર્ડ	” ૧૫-૦ ”
રંગબેરંગી સાઉથ આફ્રિકન સીનરી	” ૮-૦ ”

આ સિવાય બીજા પણ બહુ જાત જાનની પત્રિકાઓ છે જે બ્યાજખી ભાવે અમે વેંચીએ છીએ.

તમારો ઓર્ડર જલદી નોંધાવો.

ધી. ગાંધી ટ્રેડીંગ સ્ટોર
બોક્સ ૨૪૨૧
ડરબન.

માં આવશે અને તેથી હમેશા
ગોંડ પ્રભુત્વ કાયમ રહેશે.

કરો

રાન્ધીન્સન હેવાલે સુચના કરી છે કે, આફ્રિકનો ને કરો બંને તેના પર વિચાર કરવો જોઈએ અને તે એ દ્વંદ્વિએ કે, તેઓમાં વધુ કમાવવાની શક્તિ છે અને સાથે સાથે એ પણ ખ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે પાઉન્ડની કિંમત ઘટવા પામી છે.

પરીષદને આ સુચના સ્વીકારવી ધણી અશક્ય લાગે છે. કારણ પાઉન્ડની કિંમત ઘટી જવાથી કમાણી વધુ નથી થતી અને તેથી કર આપવાની તેઓની શક્તિ પણ વધતી નથી. સાથે સાથે એ પણ ખ્યાનમાં રાખવું અત્યંત જરૂર છે કે, અને કમીશન તેની નોંધ લેતા સુકચું છે કે, હાલના વર્ષોમાં એવા ઘણા છે કે, જેઓ યુરોપીયનાના નેટલોન કર બંને છે.

આફ્રિકનોને આને ને સગવડો મળે છે તે બધી ગોરાના કરોમાંથી મળે છે એમ આને આફ્રિકના ગોટા માત્રના ગોરાઓ માને છે. તેઓએ એ પીનાં ખ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે કે, ગોરાઓ ને કમાણી આ દેશમાં કરી શક્યા છે તે ખીન-ગોરાઓના પરસીના ને અને મહેનતને આભારી છે. આથી સત્ત્વ વરત તે એ ગણ્યા કે, ખીન-ગોરાને ભોગે ગોરાઓ સુખ સમવડો ભાગ્યે છે.

અંત

આ પરીષદ આ એક ખીના પર સર્વોચ્ચમતે સહમત છે કે આ દેશના ભત્તી ભત્તી વચ્ચેના સંબંધો માટે ધલાપદા-પણાની નિતી ધણી જોખમકારક છે.

તેથી આ પરીષદ એમ નક્કી કરે છે કે, આ દેશની બધા વર્ણની પ્રભુ ને ધલાપદાપણાની નિતીની વિરોધી હોય, કાળ-ગોરી કે પીળા એ બધી ભેગી મળી એક સંયુક્ત દળ રચાવી આ નિતીનો નોરદાર સામનો કરે.

આ પરીષદ જેઓએ બોલાવી છે તેઓને અહીં બેગા યથેલા અખીનદે છે કારણ તેને પરીણામે બધા ભેગા યથે રેખીન્સન હેવાલનો અભ્યાસ અને ચર્ચા કરી શક્યા છે.

અંતમાં આ પરીષદ ખિસ્તી ચર્ચો ને અરજ કરે છે. ને ધલાપદા-પણાની નિતીને લખને ખિસ્તી ધર્મ અને માનવ ધર્મ ચત્રદાષ રહી છે. તેનો સત્વેટ અને મકકમ સામનો કરે.

ડચ રીફોર્મ ચર્ચની ને શાખા ધલાપદાપણાની નિતીનો સ્વીકાર કરે છે તેને પરીષદ અરજ કરે છે કે, તેના નિર્ણયને ફરી વિચારી જોઈ નિર્ણયને ફેરવે.

પરીષદ ને લોહી ધલાપદાપણાની મંભીરતાં અને જોખમ જોય છે અને જોઈ છે તેઓને અરજ કરે છે કે, તેનો અસ્વીકાર કરે અને અંતમાં અરજ કરીએ છીએ

કે, પ્રભુસત્તાકવાદીઓ અને ખિસ્તી ધર્મ ધલાપદાપણાની નીતી સામે પોતા નો એક મળવાન અવાજ ઉઠાવે કે જેના થી સાઉથ આફ્રિકાના ધલાપદાપણાના સર્જકોના હૃદયનું પરીવર્તન થાય.

પ્રકાશમાં લાવે કે જેઓ પહેલા શાહી વાદને લખને અને પછી રીત રીવાજોને લખને અંધકારમાં પડી હતી. આથી પોતાનું હિત વિચારી મોખ માણસને જ મત આપવા.

ખિસ્તની સ્ત્રીઓને સાઈપ્રસની સ્ત્રીઓની અપીલ

“અમે અમારા બાળકોને ખાર કરી એ છીએ.”—લોહીની નિંદા ન વહે તે માટે તમારી લામવગનો ઉપયોગ કરો.” આ મુજબની અરજ સાયપ્રસની સ્ત્રીઓએ ખિસ્તની સ્ત્રીઓ ને કરી હતી.

વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે, અમારા પુત્રો-પત્ની ભાષ અને પિતાને અમે જીવ ચાર્જીએ છીએ. અને ધ્વજીએ છીએ કે લોહીયાળ કાંતીથી, લશકરી વળથી, શિક્ષાઓથી, ક્રમચુથી અને ઉધારી નેલ છાવણીઓથી તેઓ બચેલા રહે.”

આ અરજી પર ૬૦૦૦ મેનોની શહીઓ હતી. વધુમાં તેમાં હતું. “અમે ખિસ્તની પ્રબને ધીકકારતા નથી પણ ને ખિસ્તને નામે થાય છે તેને ધીકકારીએ છીએ.”

અપીલના અંતમાં તેઓએ ધ્વજા

વ્યક્ત કરી હતી કે, “અમે દરે, ખિસ્તની વહુ, દિકરી, અને મા સાથે હાય મીલાવવા ધ્વજીએ છીએ અને અરજ કરીએ છીએ કે, સાયપ્રસમાં ને લોહી રેડમ્પ રહું છે તેનો અંત લાવો, તેમજ ફાંસીઓનો, તથા મને તેને ભોગે મોષ પણ તરફની હોંસાનો અસ્વીકાર કરો.

સાયપ્રસના આર્ચ બીશપ મકારી-ચોશ તેમજ બીજા ને સાયપ્રસવાસી ઓને દેશ પાર કર્યા છે તેમને ફરી દેશમાં લાવવા માટે અમારી સાથે ભેગા યથે પોકાર. ઉઠાવો. તેમજ દરેક રાજદારી કેદીને મુક્ત કરવા કહો.

સાયપ્રસની સ્ત્રીઓ અંતમાં આશા વ્યક્ત કરે છે કે ખિસ્તની મેનો તેમની અરજને સ્વીકારશે અને તેમને સાચ આપશે.

એલ ઈન્ડિયા રેડીયો ગાંધીજીના પ્રસંગો

આલેખશે

નવી દિલ્હી, ભગવાન જીવંતી ભત્તક કથાઓને લગભગ ઘોરજી ગાંધીજીના જીવનમાંથી વીણેલી પ્રસંગિકાઓ આવતી આંધી ન્યંતીના દિવસથી દરેક અઠવાડીએ આકાશવાણી પરથી હોંડી અને પ્રાદેશિક ભાષાઓમાં રજી કરવામાં આવશે. આવી દરેક પ્રસંગિકા ના પ્રારંભ પહેલાં ગાંધીજીને ગમતી પ્રાર્થનાઓ અને ભજનોમાંથી અંકેક વસ્તુ રજી કરવામાં આવશે. ઉદા. કેટલાક મહિતાઓથી આકાશવાણી મથકો આ અંગેનું સાહિત્ય એકત્ર કરી રહેલ છે. ગાંધીજીના ને ને જીવનપ્રસંગો પ્રસિદ્ધ યા છે તેમાંથી શક્ય હશે તે જુદ લેખક દ્વારા જ રજી કરવામાં આવશે. આ અંગે ગાંધીજીના કેટલાક લખાત સમકાલીનો ને પણ સમભવવામાં આવ્યા છે. પ્રસંગની પસ દગી તેની સમ્યાષ અને મદરવ પર યશે. ઓક્ટોબરની રજી તારીએ રોને ૯ વાગે પ્રથમ વાર આવી રજીઆત યથ હતી ત્યાર પછી દર શુક્રવારે એ રજી કરવામાં આવશે.

સુઈઝ કનાલનો શાંતીથી ઉકેલ

જીજીટ ફ્રાંસ અને ખિસ્તની સ્ત્રીઓ પર મોકલાવેલા સંદેશમાં ધટાલીયન સ્ત્રીઓની યુનીયને અરજ કરી છે કે, સુઈઝ કનાલનો ઉકેલ શાંતીથી લાવવામાં આવે તે માટે પોતાથી બનતું તેઓએ કરવું.

હુંકમાં આ સંદેશો જણાવે છે કે, “ખીન કરતા વધારે પ્રમાણમાં સ્ત્રીઓ એમ માને છે કે, ક્યાણથી અથવા બળ જળથી અને પ્લીકથી આવા સવાલો કરી ઉકેલાતાં નથી. તેમ કરવાથી ઉકેલ ન થતાં વધુ ગુચવાડો ઉભો થાય છે અને પ્રશ્ન પ્રધુ મંભીર બને છે. યુધ્ધે માનવજાતી માટે કશું લાભ દાષ જ નથી આપ્યું. પરંતુ દુઃખ અને યાતનાઓ આપી છે. યુધ્ધે ફુની-યામાં ધિકકાર, ભાગલા, નાશ અને

પુના મરકીનું સાશન જમાવ્યું છે. ધટાલીયન સ્ત્રીઓના યુનીયને પોતા નો અભીપ્રાય વ્યક્ત કરતાં જણાવ્યું હતું કે “સુઈઝ કનાલનો ઉકેલ શાંતી થી અને માન પૂર્વક ઉકેલી શકાય તેવો છે. નેથી ધજીટનું માન સચવાય અને સાથે સાથે માનવની મહેનત અને અકલવથી ને માર્ગ સળ્યો છે કે નેથી રાષ્ટ્રો રાષ્ટ્રો વચ્ચે માલ તેમજ આદર્શોની આપલે થાય છે તે પણ ચાલુ રહે.

સત્યનો ડર

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)
શાલ ગણવાં જોઈએ. આપણા દુર્યજો અને દોષોનું શમન, સંયમ, પ્રેમ, વિનય, ઉદારતા વગેરે સહયજોથી કરવું જોઈએ. પશ્ચાતાપ વડે દોષોનું પરિ-માર્જન કરવું કે કોઈને લીધે પેદા થયેલા દુઃખનું પ્રેમથી શમન કરવામાં આપણને દુર્બળતા ન લાગવી જોઈએ. સંયમમાં હીણુત્વ ન લાગવી જોઈએ. કોઈને જવાબ પ્રેમથી આપવો તે દુર્બળતા નથી પણ માનવતા છે. દોષ થાય તેને ક્ષમા આપવી એમાં તે આપણી ઉદારતા છે. સામે ક્ષમા માગે ને આપણે આપીએ તેમાં આપણું શું માન રહ્યું? એ તે એને જ મળ્યું. ત્રિવેકી મનુષ્ય સહયજોનું માન ખીન ને કેમ જવા દે? દ્રવ્ય મેળવવાની બાબતમાં કે સુખ પ્રાપ્ત કરવાની બાબતમાં પ્રથમ થવાની ને મનોટત્તિ છે તે જ મનોટત્તિ માનવતા અને સજ્જનતાથી મળતાં માન માટે પણ દોષી જોઈએ.

હિંદની ચુંટણી

આ ગામી હિંદની ચુંટણીની તખ્તારીમાં રાષ્ટ્રીય સ્ત્રીઓના યુનીયને હિંદની સ્ત્રીઓને અરજ કરી છે કે, “હિંદની આઝાદી પછીની આ ખીજી ચુંટણી છે જેમાં સ્ત્રીઓને મત આપવાનો અધીકાર છે. તેથી આપણે સ્ત્રીઓને પોતાનો હક દેશના અને પોતાના હિત માટે વિચાર પૂર્વક આપવો જોઈએ.

બેકારી, ઉચા ભાવેને, દુર કરી જેઓ હિંદને આનંદ અને સુખવાણ બનાવવા સત્ત્વ નિષ્ઠાથી કામ કરનારા છે તેઓને જ મત આપી ચુંટવાની કાળજી

મેનોએ લેવી જોઈએ. સ્ત્રીઓને બધા ક્ષેત્રમાં જેઓ સમાન હકો આપનાર છે તેમજ જેઓ સ્ત્રી ઉન્નતીના હિમાયનીઓ છે અને સ્ત્રીઓને જેઓ અજાનમાંથી

વિદ્યાર્થીના ચોગાનમાં ચોજાયેલી નહેરૂની સભામાં ધાંધલ

સમાચાર સંગ્રહ

(અમારા અખરપત્રો તરફથી)

અમદાવાદ: ગુજરાત યુનીવર્સિટીના મેદાનમાં લગભગ ચાર હજાર વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂ તા. ૩૭ અક્ટોબરના પ્રવચન કરી રહ્યા હતા ત્યારે વિદ્યાર્થીઓનું એક જુથ સતત સુત્રોચ્ચાર કરતું રહી ખલેલ પહોંચાડતું રહ્યું હતું. શ્રી નહેરૂએ આ દેખાવને કાંઈવાદી પદ્ધતિના, માનસિક દતાશાના પરિણામ રૂપ, આજીવના યુનાયોર માનસના અવિષ્કાર રૂપ, ગણતરીને કહ્યું હતું "વિદ્યાર્થીઓ આ રીતે વર્તે છે એથી મને યરમ ઉપજે છે." વડા પ્રધાને આ દેખાવ કરનારાઓને શાંત રહેવા માટે વારંવાર સમજાવ્યા હતા પરંતુ તેમને નિષ્ફળતા મળી હતી. કેટલાક પાસે કાળા વાવટાઓ પથુ હતા. પડીત નહેરૂએ તેમને મક્કમતાપુર્વક કહ્યું કે, ભલે તમારી આ ખલેલ ચાલુ રહે પણ હું મારો કાર્યક્રમ ચાલુ રાખીશ. તમને મળવાનો, તમારી સમક્ષ બોલવાનો અને લગભગ દોઢ કલાક સુધી તમારી સાથે રહેવાનો મારો ધરાવો છે.

તમે આંખ ડાન ધાંધલ ન કરો

ચોતાનું પ્રવચન પુરું કરતાં પહેલાં પડીત નહેરૂએ જાહેર કહ્યું હતું: "મારતની વરિષ્ઠ સત્તા લોકસભાના નિર્ણયને ફેરવી શકે તેવી કોઈ શક્તિ આ પૃથ્વી પર નથી. અલખત, તેના નિર્ણયને પાંચ દસ વર્ષે સમજવટથી કે તમારી વાત તેને ગળે ઉતરાવીને ફેરવી શકાય; પરંતુ આ રીતે મારો અભિપ્રાય ફેરવવા માટે તમે મારા પર દબાવુ ન કરી શકો. હું કોઈ રાજ નથી કે મારા હુકમ પ્રમાણે કંઈ પથુ કરાવી શકું. તેમણે ઉમેર્યું: ભારત ગુજરાત કરતાં વધુ મહાન છે અને દેશની ધન્યતા જ અમલ થશે. હું શરત માત્રા તદ્દપાર છું કે ભારતનો નવો નકશો નવેમ્બરની ૧લી તારીખે આકાર લેશે જ. એને એક મહિના ની વાર છે...દેશની પ્રતિક્રમને મંજૂરી શકે એવી કોઈ તાકાત નથી. શ્રી નહેરૂ સમારમાને આભ્યા ત્યારે પંચસો જેટલા વિદ્યાર્થીઓ મેદાનથી ખસી વાર જેટલે દુર "અમને મહા-ગુજરાત જોઈએ" એવાં સુત્રો પોકારતા ઉભા હતા; તેમાંના કેટલાક પાસે કાળા વાવટાઓ હતા. શ્રી નહેરૂ અંદર પ્રવેશ્યા ત્યારે આ દેખાવ કરનારાઓ સમાની અંદર ધુસી મચા હતા અને સુત્રોચ્ચાર કરવા લાગ્યા હતા. પોલીસે કેટલાક એકાથુ તત્ત્વોને મંચ તરફ ધમકા રોક્યાં હતાં. આમ છતાં શ્રી નહેરૂના ૯૦ મીનીટના પ્રવચન દરમીયાન તેમણે ધોંધાટ તો ચાલુ જ રાખ્યો હતો.

ઉપકુલપતિની અપીલ પથુ નિષ્ફળ ગઈ

ગુજરાત યુનીવર્સિટીના ઉપકુલપતિ શ્રી દરસિંહભાઈ દિવેડીઆએ વિદ્યાર્થીઓને શાંત રહેવાની અપીલ કરી હતી પરંતુ તેમની અપીલ નિષ્ફળ ગઈ હતી.

વડા પ્રધાન વિદ્યાર્થીઓને સંબોધવાના એમના નિશ્ચયમાં દડ હતો. આમ છતાં એ એ સંબંધે તેઓ

સંપુર્ણ શાંતિ અનુભવી રહ્યા હતા. કેટલેક પ્રસંગે એમની તટસ્થ વિનોદ શક્તિનો પથુ તેઓ સારો ઉપયોગ કરી લેતા હતા. દાખલા તરીકે સુત્રો પોકારનારાઓએ અંગ્રેજીમાં "અમારે મહાગુજરાત જોઈએ" એવું સુત્ર પોકાર્યું ત્યારે શ્રી નહેરૂએ શાંતીથી કહ્યું કે તમારાં સુત્ર પોકારતી વખતે તો જોઈમાં જોઈું હોદી કે ગુજરાતીનો ઉપયોગ કરો. છેવટે આટલું તો શીખો!

સાહાર સ્વીકાર

જન્મભુમિ પંચાંગ

રાવત ૨૦૨૩નું જન્મભુમિ પંચાંગ અમને મળ્યું છે. છેલ્લા અગિયાર વર્ષમાં વૈજ્ઞનિક અને અવરતન સંશોધનથી તદ્દપાર કરેલ આ પંચાંગ દ્વારા જનતાની જ્યોતિષશાસ્ત્ર તરફ અભિરૂચી ડેળવવા માં આવે છે. અને જનતા રોજબરોજ નાં કાર્યો નેવાં કે ધાર્મિક ઉત્સવો, વતો, ઉપવનન, વિવાહ, પ્રતિષ્ઠા, દીક્ષા, વારતુ વગેરેનાં શાસ્ત્રીય સમયો નું માર્ગદર્શન સરળતાથી જાને મેળવી શકે તેવી રીતે તે તદ્દપાર કરવામાં આવ્યું છે. સામાન્ય માણસ જે તેને જ્ઞેતી શાસ્ત્રમાં યોડે પથુ રસ હોય અને ગણિતનું સામાન્ય જ્ઞાન હોય તો આ પંચામના ઉપયોગથી કુંડલી બનાવવાથી માંડીને રોજ-મ-રોજનું ભાવિ પથુ સહેલાઈથી સમજ શકે. રોજબરોજના પ્રશ્નો માટે પરાવલંબી ન બનતાં જાને જ તેનો ઉપયોગ મેળવી શકે એ હૃદયથી પંચામના વિષયો, જન્મકુંડલી તથા માનવજીવનમાં તેના ઉપયોગ સંબંધીનું સરળ માર્ગદર્શન આપી આ પંચામને 'જનતાનું પંચાંગ' બનાવવાના પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યા છે. વિવિધ માહિતીઓ આપતાં આ પંચામની કિંમત રૂકત પોથુ બે રૂપીયા છે.

—રાજકોટમાં જવાહર પહેલી અક્ટો- બરે તથા ખીજી અક્ટોબરે અમા ત્યારે અનેક સંસ્થાઓમાં એમણે ભાષણો આપ્યા. જવાહરે આ જમાનો આંતર રાષ્ટ્રીય વ્યવહારનો છે એમ જણાવી કોઈ પથુ દેશ ખીજાં દેશોથી અલમ આ અણુયુગમાં રહી શકે નહિ તેમ જણાવ્યું. જવાહરે આ યુગમાં માન અહોસા જ સર્વોપરી બળ છે એમ પથુ કહ્યું.

—ગાંધી જન્મ દિનથી હોદ સરકારે નવી યોજના ધડી છે, તે અનુસાર ૩૧,૦૦૦ મામડાંઓને ગામ વિકાસ યોજનાનો લાભ મળશે. ત્યાં શિક્ષણ, તૃપ્તીથી રાહત, કુવા, રસ્તા, વગેરેનો લાભ એ ગામડાઓને મળશે.

—શીખોની સંસ્થા અકાલીદલે રાજ કારણમંથી નિવૃત્તિ લેવાનું નકકી ક્યું છે.

—શ્રીમતી નાથીબાઈ દામોદર ઠાકરથી મદિલા વિદ્યાપીઠનું નવું મકાન વીસ લાખ રૂપીયાના ખર્ચે બાંધવામાં આવશે.

—ગાંધીજીની વર્ષમાંને દીવસે રેડીયો પરથી ગાંધીજીનાં ભાષણોની રેકોર્ડો, તથા ગાંધીજીને અત્યંત પ્રિય એવાં બજનોનો ખાસ કાર્યક્રમ. હોદના બધા રેડીયો સ્ટેશનો પરથી યોજવામાં આવ્યો હતો.

—જીવનની જરૂરીયાતની વસ્તુઓના ભાવ વધવાને કારણે જોગવવી પડતી હાડમારીઓને કારણે કલકત્તાએ સત્તારથી સાંજ સુધીની હડતાલ પાડી હતી.

—ગુંચના વડા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ પહેલી નવેમ્બરે જ્યારે નવાં રાજ્યોની રચના થાય ત્યારે કેન્દ્રીય સરકારમાં બારે ઉલોગોના પ્રધાન તરીકે જશે. અને ગુંચના મહા દિવાળી રાજ્યનું પ્રધાનપદ શ્રી ચવાન સંભાળશે.

—પાકીસ્તાનના વિદેશ પ્રધાન મલીક વિરોજખાનુરે જાહેર કહ્યું છે કે પાકીસ્તાન બમદાદ કરારને હડતાથી વળગી રહેશે, અને બમદાદ કરારથી પાકીસ્તાન વધારે મજબુત બન્યું છે.

—શ્રી રાજજીએ મદ્રાસમાં જાહેર કહ્યું કે મોખુનીસ્ટ પેક્ષ હવે લોખોને ઉતરવાનો પ્રયત્ન કરતો નથી, પણ લોખો પયોગી કામો કરે છે.

—અમદાવાદમાં જવાહર જાહેર સભા માં પ્રવચન ક્યું ત્યારે એ સમામાં બે લાખ માણસોએ હાજરી આપી હતી. જ્યારે એની વિરૂદ્ધમાં મહાગુજરાત

વરિપદની જાહેર સભામાં સાડા ત્રણ લાખ માણસો હાજર હતા. જનતા વરિપદની સભામાં ગાંધીજીની યોટી છપીને દાર પહેરાવી ગાંધીજીને અંજલી આપી સભાની શરૂઆત કરી હતી. ઇન્દુલાલ યાજ્ઞિ મહાગુજરાતના પ્રશ્ન પર સુટ્ટણી લડારી એવી જાહેરાત કરી હતી.

—ગુજરાત યુનીવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ જ્યારે જવાહર ભાષણ કરવા લાગ્યા, ત્યારે વિદ્યાર્થીઓએ ધાંધલ મચાવી જવાહરના ભાષણમાં ધાંધલ ક્યું હતું. "મહાગુજરાત લે કે રહેંગે"નાં જોરશોરથી ઉચ્ચારણો કરતાં હતાં.

—ગાંધી જ્યંતીને દિને મધ્ય પ્રદેશમાં બુદાન કાર્યકરોએ જોગી કરેલી ૧૮૦૦૦ એકર જમીન બુમીલીતોને વહેંચવામાં આવી હતી.

—જાણીતા નાગો નેતા પુસ્કાઓ તેઓ થી આ કાર જે અત્યાર સુધી જુમળું હતો તે પોલીસને શરણે મચા છે.

—યોટ એલીઝાબેથમાંથી ૧૩૬૦ આ કીકોને અક્ટોબરની ૧૨મી પહેલા યુનીવર્સિટીમાં દહપાર થવાનો હુકમ સરકારે કર્યો છે. આ લોખો "મિસો-હોનો લેન્ડ"થી ૯ વરસ ત્યાં આવી વસ્થા હતાં અને બાસકેટ બનાવવાનો ધાંધો કરતાં હતાં.

—શ્રી આપા સાહેબ પંતે જણાવ્યું હતું કે પાકીસ્તાન સરકારે હોદ માટે યોટી રીતે સુરલીમોને જરૂર છે કે હોદમાં સુરલીમોને સારી વર્તણુક નથી મળતી. પથુ આને સુએઝ કનાલનો દાખલો બતાવે છે કે સુરલીમોનું મીત્ર હોદ છે કે પાકીસ્તાન, પાકીસ્તાન ક્ષિતનને પડખે ઉભુ છે જ્યારે હોદ છણપ્ટને સાથ આપે છે.

—મી એરીક લો જેઓ યુનીવર્સિટી પ્રતીનીધી મંડળ જે યુનો માટે જવાનું છે તેના નેતા છે તેઓએ જણાવ્યું છે કે, "હોદે ફરી આપણા સવાલોમાં દખલગીરી કરી છે તેથી અમે યુનોમાં તેનો વિરોધ કરવા જઈ રહ્યા છીએ."

માટીના ઈલાજો

આ નાની પુસ્તીકા આ પત્રમાં જે માટીના લેખો હાલમાં પ્રસીદ્ધ થયા છે તેજ લેખક દ્વારા લખાયેલી આ ઝોરીસેથી મળશે. કીંમત ૧/- પોસ્ટેજ સાથે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBERDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેકમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, હુલન જર્સી, હુલ, બાબકો માટેનો ભત ભતનો માલ, ધર વેપરાશ માટે તેમજ લગ્નપ્રસંગોએ શણગાર માટે રીખન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા બલામણુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનનિસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિનોબા બાવે કૃત ઇપનીશદ્ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના સ્લોકોપર પ્રવચન.

પ્રશાનામ વ્રતિ (ઇપનીશદના સ્લોકો)	૧	૬
ગીતા પ્રવચન	૩	૦
સ્થિતપ્રવચન (ગીતાજીના બીજા અધ્યાયના સ્લોકો)	૪	૦
મધુકર (લેખોના સંગ્રહ)	૪	૬
ઇવન ક્ષી (, ,)	૩	૬

Obtainable :

INDIAN OPINION-
P/Bag, Durban, Natal.

પ્રેમ, લગ્ન અને મૈત્રી

ને લગતું સાહિત્ય

છેલ્લી મેલમાં આવ્યું છે.

શ્રી પુસ્તક મર્યાદા	૭	૬	★
લખનો આનંદ	૧૨	૬	
ઈન્ડીશ શિખવા માટે			
Learn English through easy Medium of English.	૧૦	૬	
સીનેમા સંગીત (૫૦૦ સુદી કાદલા સીનેમાના ગીતોનો સંગ્રહ) સેટ	૧૦	૬	
પરી મહેલ	૧૨	૬	
અરણ્યનું અદ્ભૂત રવચન	૬	૬	
ધરની રાણી	૩૨	૬	
કાલી માનું વેદ	૨૮	૦	

આ સિવાય સેંકડો સારી નવલ કથાઓ સામાજિક શુભરાતી પુસ્તકો વ્યાજબી દામે અમે વેચીએ છીએ.

બધી ભતના હિંદી પુસ્તકો, તેમજ ઈતિહાસીક પુસ્તકો અમે વેચીએ છીએ.

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

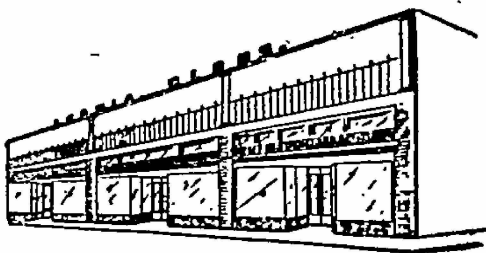
P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

K.M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ ફેરટ

સોનાના હાગીના ખાસ અમારી ભતી ફેરેખ નીચે અમને અપાયલુ કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીએ છીએ.

રૂકલેસ, જુદી જુદી રીઝાખનની અંગૂઠા, સાડીની પીન, વીંદી બાકલ એરોંગ નીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

No. 1.	per lb.	F/Grade Loose Tea	per lb.
Chana dhall ...	1/3	Severdhani Sopari ...	4/3
Chanaflour ...	1/1d.	S.B. Nuts No 2. ...	7/-
Urad Flour ...	1/-	Jecra ...	2/6
Urad Dhall ...	1/7	Variati (Soomph) ...	2/-
Moong-Dhall, ...	1/3	Mustard Seeds ...	2/-
Whole Moong ...	1/1	Methi Seeds ...	2/-
Whole Urad ...	6d.	Whole Dhana ...	1/3
Special Peadhall ...	6d.	Jaggory (Gor) ...	1/3
Ordinary Peadhall ...	10d.	Pure Chillie Powder ...	3/-
Egyptian Rice ...	7d.	Pure Haldi Powder ...	2/-
Whole Bk. Masoor ...	10d.	Cocoanuts (Fresh Watery)	
Masoor Dhall Red ...	7d.		
Tamanod (Amlh) ...	1/-		
	3/3		

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

TRY US FOR OUR DIWALI SWEETMEATS

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેછટેરીઅન ભોજન મળી શકશે

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડીંગને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂપ વર્ગનેજ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તો દેશમાંથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

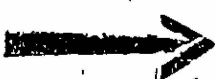
અમે દેશી સેવરધની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ઘાણુની દાળ, ખારેક, પિસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના ખાંપડ હંમેશાં તઈચાર હોય છે.

* * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

ભાવ માટે જુઓ અમારૂ લીસ્ટ

દિવાળીના શુભ પ્રસંગે તમારા મીત્રોના મોઢા મીઠા કરાવો જેઠાલાલ મીઠાઈ હાઉસ

ઘીની મીઠાઈ નંબર ૧

પોરબંદરી મોળા દુધનો માવો
શી. ૧૦-૦ રતલ

પોરબંદરી મોળી ખાજલી
શી. ૭-૦ રતલ

ખંભાતની સુતરફણી લીલો, સફેદ,
ગુલાબી કેસરી, શી. ૬-૦ રતલ

પોરબંદરી મીઠા સાદા શી. ૬-૦ રતલ

સુરતી માવા ખરફી શી. ૬-૦ રતલ

સુરતની કેસરી માવા ખરફી
શી. ૬-૦ રતલ

સુરતની પીસ્તા માવા ખરફી
શી. ૬-૦ રતલ

સુરતની બદામી માવા ખરફી
શી. ૬-૦ રતલ

સુરતની માવા ધારી શી. ૬-૦ રતલ

સુરતની પીસ્તા ધારી શી. ૬-૦ રતલ

સુરતની બદામી માવા ધારી
શી. ૬-૦ રતલ

ભાણવડીયા માવા પેંડા શી. ૫-૦ રતલ

ભાણવડીયા ફરાચીયા પેંડા શી. ૫-૦ રતલ

ભાણવડીયા કેસરી માવા પેંડા
શી. ૬-૦ રતલ

ભાણવડીયા બદામી માવા પેંડા
શી. ૬-૦ રતલ

ભાણવડીયા પીસ્તા માવા પેંડા
શી. ૬-૦ રતલ

મુંબઈ બદામી લીલો હલવો
શી. ૬-૦ રતલ

મુંબઈ પીસ્તાનો લીલો હલવો
શી. ૬-૦ રતલ

મુંબઈ ચારોલી લીલો હલવો
શી. ૬-૦ રતલ

કાઠીઆવાડી માવા ત્રોહનથાળ
શી. ૫-૦ રતલ

જામનગરી મેસુર શી. ૫-૦ રતલ

માવાના ધુધરા ... શી. ૫-૦ રતલ

ચણાનો મમળ ... શી. ૪-૦ રતલ

બુન્દીના લાડુ સ્પેશીલ શી. ૩-૦ રતલ

નાન ખદાઈ ... શી. ૩-૦ રતલ

સુરમાં લાડુ ... શી. ૩-૦ રતલ

ગુલાબ જાંબુ માવાના શી. ૪-૦ રતલ

ગુલાબ જાંબુ સાદા શી. ૨-૬ રતલ

કોપરાપાક કેસરી લીલો વીગેરે
શી. ૨-૬ રતલ,

હંદી થરા મોળા ... શી. ૪-૦ રતલ

હંદી થરા મીઠા ... શી. ૨-૦ રતલ

પતાસા ... શી. ૧-૬ રતલ

દિવાળી મીક્સ મીઠાઈ નંબર ૧
શી. ૫-૦ રતલ

દિવાળી મીક્સ મીઠાઈ નંબર ૨
શી. ૪-૦ રતલ

— ફરસાણુ —

કાણુ સ્પેશીઅલ શી. ૬-૬ રતલ

રાજવંશી દેશી પોવાનો ચેવડો
શી. ૬-૦ રતલ

દેશી મમરા મસાલાવાળા શી. ૫-૦ રતલ

સુંરતી ભુસુ મીક્રશ શી. ૪-૦ રતલ

ભાવનગરના ફાફડીયા ગાંઠીયા
શી. ૩-૦ રતલ

ભાવનગરી સ્કાર બ્રેન્ડ ગાંઠીયા
શી. ૩-૦ રતલ

ભાવનગર તીખા ગાંઠીયા શી. ૩-૦ રતલ

તીખી મસાલા બુન્દી શી. ૩-૦ રતલ

ઝીણી ચણાના લોટની સેવ
શી. ૨-૬ રતલ

મટર, ફલ્લી, દાળ, શકકરપારા
શી. ૨-૦ રતલ

— પાપડ —

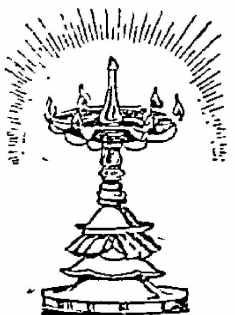
અડદના મોઢા ૧૦૦, નંગના મસાલાવાળા
શી. ૧૨-૦

અડદના નાના ૧૦૦, નંગના મસાલાવાળા
શી. ૧૦-૦

પોસ્ટેજ : ચેતવણી

સાઉથ રોડેશીયા ૯ પેની રતલે.
નોર્થ રોડેશીયા શી. ૧-૦ રતલે.
સાઉથ આફ્રિકા ૩ પેની રતલે.

રોડેશીયાના ઓર્ડરો તા. ૨૦-૧૦-૫૬ પહેલા મળવા જોઈએ, જેથી પોસ્ટમાં વેળાસર મળે. ઓર્ડર મોઢા મળશે તો પણ પોસ્ટ કરશું, પણ વખતસર મળે તેની ગરંટી નહિ. પોસ્ટ થઈ મયા પછી ગુમ થાય તો પણ અમારી જવાબદારી નહિ રહે.

દાંસવાલના ઓર્ડરો તા. ૨૫-૧૦-૫૬ પોસ્ટ સુધી થવા જોઈએ તેથી ઓર્ડર તે પહેલા મોકલો.

ઓરડર સાથે પૈસા મોકલવા વિનંતી છે

સી. ઓ. ડી. ઓર્ડર સ્વીકારશું નહિ.

અમારું નવું સરનામું :

ફોન : ૨૭૭૮૦

પી. ઓ. બેંક ૨૦૪૩

ટેલીગ્રામ : સ્વીટમીટસ

૮૬ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

જીકમીપર, સુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
હીંદુસ્તાન અમર ડુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ફરિયાઈ અમર જમીન
માગે સુસાફરી કરવા વેર બેઠાં અમારી મારફતે જુઓ જરો.
ઈંગ્લેન્ડ, આય, ચોરી, દુલ્હાડ, બારમાલ, પ્લેટ્સાસ, વિગેરેના ત્રીમા અમે
ઉત્તરાની આપીએ છીએ.
ઈન્ફમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી
બાબતોમાં કઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.
વેચનવ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ આસ્ટ્રેલીયા અને ચોઈસાવર
ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

વેલ્યુમ સુટ, ડાઈનીંગરુમ સુટ, વોઈટીંગ, ડરેસીંગ એસ્ટ,
સાઈક વોઈ ઓફીસ ડેસ્ક, જુક કેસ, ટેબલ, તબન ક્રીકાયત
લાવે ખરીદી શકશો. જાતે પકાસી લાભ લેવા સુકશો નહિ.
—બોક્સ, ટેબલ અને ક્રીચન ડરેસર—
જે હમારી હેખરેખ નીચે તઈયાર યાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-
યાર રહે છે. માત્ર રોકડા સાવાના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
આમલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ચુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણાં જ ખુલ્લો મુકલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ ૧ વાર શી. ૪૯-૬
જરીની કીનારવાળી ન્યોરનેટ ૪૫" વારની શી. ૧૫-૦
પાટલી પાલવ અને આખી માત વાળી
રેશમી છાપેલી સાડી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
નેવડી કીનારની સાડી કેપ ૪૫" વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી હખના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
છ વાર શી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
દેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

**The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.**

**G. C. Kapitan & Son
Vegetarian Restaurant**

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મોકાઈની ક્રીમત
ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટલ ઉમેરવા વિનંતી છે

નો. રોડશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સર્ધન રોડશીયા
૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.
પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો

**154 GREY STREET,
DURBAN.**

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત હેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડશીયાના કોઈ
પણ ભાગમાં તમારે સુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રીકલ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટનાં બુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

તાજું ઉમદા ફરૂટ

આંબા અબાધ, લીલી અખાંડ અને સુરણની ત્રાસમ આલુ છે.
આહુ શી ૧-૩ રતલ, લસણુ ૯ પેની રતલ.
પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

ક્યુરી અને ચેબલી પાન ખબર ભાવ પોસ્ટલ બુકડ. ખારકીટ શી.
૧૦-૧ ડગ્ગન; લાંબી અને રહવેર ખારકીટ શી. ૧૧-૧ ડગ્ગન.

રોડશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને જિલ્લખન કોંગોના ઓર્ડરો ઉપર પુરક
ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ હવાની મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251, DURBAN.